

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . . K 26.—
za en mesec 2.—
za Nemčijo celoletno . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1.—80
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . 12.—

SLOVENECEC

== Inserati: ==
Enostolpna petstvarst (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 3) v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna p. t. vrsta po 60 vin.
Izhaja vsak dan izvenemil nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne uradnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Božič.

Božič obhajamo. Spomin nam je drag in svet na oni velepomembni trenutek, ko je Bog poslal Odrašenika človeštvu, tava-jočemu v temi in smrtni senci. Ves kršćanski svet ga proslavlja že blizo dve tisočletji z dejstvom, da računa tek svetovne zgodovine od trenutka pred rojstvom in po rojstvu Kristovem; s tem priznava včlovečenje Sina božjega za največje zgodovinsko dejstvo vseh časov. In to po vsej pravici: Kristus Bog-človek je s svojim življenjem in s svojimi nauki zarisal človeštvu popolno novo pot, dvignil je človeško kulturo iz samo zemeljskih tečajev in ljudem pridobil vstop v kraljestvo svobode otrok božjih.

Zato je nam tako mil in blag spomin na ono sveto noč, ko so rojili oblaki Pravičnega, ki je utešil hrepenenje in idealno stremiljenje človeških src; zato dejanje svete noči objema s tako prelestno in neodoljivo silo vsakogar, ki je dobre volje, zato se ob jaslicah čutimo tako blizu svojemu Bogu.

Ob rojstvu Odrašenikovem pa bremo v svetih knjigah o njem: V svojo lastnino je prišel, a njegovi ga niso vsprejeli; katerikoli pa so ga vsprejeli, dal jim je moč, da postanejo sinovi božji. V teh besedah je lapidarno začrtana vsa sreča, pa tudi vsa tragika človeštva.

Kristus se je rodil, da je dajal pričevanje resnice: eni jo vsprejemajo, drugi jo odklanjajo. Resnica vas bo osvobodila; eni so svobodni otroci božji, drugi so sužnji, če tudi je njih geslo: Non serviam, ne bom služil!

Bog-človek poznavajoč človeško naravo in dobro vedoč, da bo človek vedno padal, a želel vstati, dokler bo živel, nudi človeštvu svojo božjo milost, svojo ljubezen, svoje sočutje in usmiljenje; nekateri so mu za to hvaležni, drugi vse to zametavajo.

Odrašenik je stopil na svet kot knez miru s svojim božjim geslom: Slava Bogu na višavah in mir na zemlji ljudem, ki so dobre volje!

To geslo pa je svetu zlasti v javnem življenju po večini tuje in zato je človeštvu tuj tudi — mir!

Zato človeštvo vsprejema kot anahronizem veliko besedo Gospodovo: Novo zapoved vam, da se ljubite med seboj!

Prazna bajka je ta odraslišna beseda svetu, ki se opira v vsej javnosti na krivico, na laž in na silo; in uprav v naših deželah vidimo v grozotah svetovne voj-

ske, kam sila in krivica privedeta Bogu odtujeno človeštvo.

In o Božiču prav posebno čutimo šibo, ki nas je zadel s svetovno vojsko kot posledico odtujenosti človeštva od Boga in nam strgala iz rok blagoslov miru. — Božične praznike je bila zbrana domača družina; z belim prtom je bila pogrnjena družinska miza in na njej je ležal debel in visok hleb — poprtnjak, znamenje blagostanja. In oče je naredil čezenj križ z nožem ter ga radodarno narezal družini, in koledniki so prepevali od hiše do hiše svoje božične pesmi; ljudje so hiteli v sveti noči od vseh strani v hram Gospodov, lica so žarela veselja in zadovoljnosti.

Sedaj pa že tretji Božič obhajamo v bojni vihri, ki nam krati neskaljeno božično veselje, ki trga in razdira vse družinsko, socialno življenje.

Daleč, daleč so očetje in sinovi in bratje, ko se obhaja Božič, daleč so in sveto noč prav živo mislijo na svoj dom. Marsikatera solza se bo utrla ta večer po naših hišah osamelim materam, ženam in dekletom, marsikatera solza se bo potočila po neumutih, razmršenih okostenelih obrazih naših očetov in sinov v strelskih jarkih, po vojaških bolnišnicah in po barakah naših rojakov prognancev.

Težko je življenje in marsikaj se je omajalo. Tudi najmočnejši se le z največjim naporom umika težkim dvomom.

Toda vera in upanje nas držita nad vodo. Kier po kršćanskih hišah gori lučka pred jashcami, tam se povsod tudi v srcih utrinja iskra vere in zaupanja, da Bog tudi kaznujoč ni na nas pozabil in če ni odvrnil od nas strašne šibe, nam deli moč in nas navdaja z zaupanjem na previdnost božjo, da junaško prenašamo poskušnjo in jo presojamo ob ogledalu večnosti.

In hvala Bogu! Po ogromni večini nosi slovenski narod s tem nesklonjenim junaškim, kršćanskim pogumom tekoč sedanjih dni in si vije venec kreposti, ki se vzlasti v vojski bleste kakor dragoceni biseri. Zvesti svojemu Bogu in cerkvi, zvesti svojemu cesarju in domovini, zvesti samim sebi obhajamo Slovenci letošnji Božič trdno prepričani, da po viharju nastopi mir, po temni noči svetel dan.

Našemu kolu.

Menimo, da smo v zadnjem letu v polni meri izvršili svojo dolžnost kot kršćansko in slovensko glašilo — kolikor namreč dovoljujejo sedanje razmere, na kar naj nihče ne pozabi. Podajali smo našim bralcem kolikor mogoče popolna in točna po-

ročila o vojnih, političnih in vseh drugih važnih dogodkih doma in na tujem. Kadar koli je šlo za kršćanska, narodna, socialna, ustavna načela in koristi v naši domovini, smo vsikdar neustrašeno dvignili svoj glas za resnico in pravico. Morda si je marsikdo želel v tem oziru več —, no, mi še bolj! Kar pa je bilo ob danih razmerah mogoče, smo storili. Sicer pa ob resnih časih zadostuje kratka pa odločna beseda, izgovorjena z nedvoumnim poudarkom. Prepričani smo, da so se tudi naše besede tehtale in ne štele in da so se na merodajnem mestu upoštevale. Zato naj se naše ljudstvo ne vznemirja. Zvesto smo stali na straži doslej, pa bomo tudi poslej.

Da bomo pa mogli v polni meri izvrševati svoje velike naloge, potrebujemo najizdatnejše pomoči slovenske splošnosti. Predvsem treba listu kolikor mogoče veliko stalnih naročnikov. Vedeti moramo mi in vedeti merodajni činitelji in vsa javnost, da stoji za nami mogočna in zvesta armada. To da naši besedi vse drugačno veljavo in našemu delu nov, krepak podžig! Pa tudi z gmočnega stališča je seveda potrebno, da ima list zagotovljene primerne redne dohodke. Čim več stalnih naročnikov, temveč sredstev za neprestano izpolnjevanje lista. Torej, Slovenci in Slovenke, ostanite nam zvesti in potrudite se, da nam pridobite čim dalje več novih naročnikov! Na ne bo nikomur žal dobre besede za »Slovenca«, kadarkoli se mu nudi prilika. Naj postreže z izpolnitvijo nakaznice za naročilec »Slovenca«. Ako hoče kdo napraviti komu za novo leto posebno, trajno veselje, naj mu naroči »Slovenca«. Stavimo vsak svojo dolžnost!

Končno še beseda sotrudnikom. Njim gre naša iskrena zahvala! Saj so ravno oni s svojimi dopisi in prispevki dvignili naš list na tisto višino, na kateri po splošnem priznanju stoji. Rešili so ga suhoparnosti enoličnosti in brezizraznosti, v kateri tiči v sedanjih za časopisje tako težkih časih marsikateri list. Upamo in prosimo, da nam ostanejo zvesti tudi v bodoče! K sodelovanju pa vabimo tudi vse druge, ki znajo sukati pero in ki imajo našemu ljubemu narodu povedati kaj lepega, koristnega, važnega in tehtnega. Vsak je dolžan vračati narodu, kar je prejel od njega duševnih darov, dolžan sodelovati pri narodnem časopisju in ga bogatiti s svojimi proizvodi. Tudi tu velja evangelijska prilika o talentih. Torej v naše kolo, kdor je zato! »Slovenec« hoče še višje!

Danes leto pa nam Bog daj, da bi mogli srečni zapisati:

Mir na zemlji!

Izredno počaščenje knjige slovenskega junašiva.

Gardni podpolkovnik Jernej pl. Andrejka, pisatelj priljubljene knjige »Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini« je povodom povišanja 17. pehotnega polka v »Cesarjevičovo pehoto« poklonil presvetlemu nadvojvodu Francu Jožefu Otonu, vrhovnemu imejitelju tega polka svojo knjigo v krasotni izdaji. Te dni je došla na podpolkovnika pl. Andrejka iz cesarskega dvorca na Dunaju sledeča brzjavka:

»Njegovo Veličanstvo se zahvaljuje Vašemu preblagorodju najtopleje, da ste poklonili Nj. cesarski in kraljevi Visokosti presvetlemu cesarjeviču v slovenskem jeziku pisano zgodovinsko knjigo o pehotnem polku št. 17, ki jo je, bogato ilustrirano, smatrati za dragoceno poljudno delo. Po najvišjem naročilu:

Generalni major Zdenko princ z Lobkovic.«

To od premilostljivega cesarja izrečeno priznanje pozdravljamo z radostjo in ponosom, saj ne pomeni samo veliko počaščenje pisatelja in Družbe sv. Mohorja, ki je to patriotsko knjigo založila, ampak ono tvori novo vez med presvetlo vladarsko hišo in do smrti ji zvestim slovenskim narodom.

Naša draga Goriška.

Božič je in kakor ponavadi bodo prav gotovo vsi časopisi tudi sedaj prinašali času primerna razmišljanja o miru, o vojski itd. Tako navadno je vse to! Vsak časopis ima svoje stališče in tolmači po svoje oziroma po nazorih svojih različnih sotrudnikov misli o Božiču in miru, ko je vendar splošno znano, da množica čuti drugače. Bodimo mi o božičnih dnevih pri naši dragi Goriški, ki je meso našega mesa, in pokažimo ji, kako mila nam je, kako čutimo z njo, kako trepečemo in upamo z njo!

Nešteto člankov je izšlo že o njej. Vse mogoče so opisovali: granate in šrapnele, vojake in civiliste, boje v zraku in na zemlji, gromenje topov in mir, in nalive in blato in smrt in življenje. Ostanimo danes božični večer pri drugih predmetih!

I. Goriška nadškofija.

Nje glavni reprezentant je pač nje knezonadškof dr. Fr. P. Sedej. O njem se

LISTEK.

Naših bojniki božični glas.

Za kaj junaki naši mro?
Ne tožimo, ne stokamo,
kdaj vendar konec vojske bo.
Ne bomo mislili na mir,
dokler Taljan ne pojde v dir,
dokler ne bo oproščen dom,
ki ga oskrnil verolom.
Enako misli, kdor Sloven,
če ne, ni naš, je že zgubljen.

Sorodnih bratov sto in sto,
ki s časom vedno manj jih bo,
pod tujim jarmom sužnji so,
ki z njimi se ravna grdo.
Zato le tiho z mirom v kraj,
naj puška govori sedaj,
da izdajalec skrvavi,
iz naših krajev se zgubi!

Za našo staro Avstrijo
Junaki naši pač mrjo...

»Ko bi vi nam ljubi mir pustil!...«
Bliža se nam sveti večer,
oj sveti večer, najlepši večer,
kakor na svetu malokter.

Sestra moja, starši vi,
pogled moj na dom hiti.

Svet večer za vse vesel,
vsak bi skoraj pesem pel.
Tu pa se drugač godi,
ko grom topov povsod doni.

Zvoni, zvoni, čez mirno plan,
oznanja se Vam Sveti dar.

Pri nas topovi so zapeli,
Taljani kričat' so začeli:
»Oj to, oj to, kako boli,
dajte se nas usmiliti!«

»Ko bi vi nam ljubi mir pustil',
bi zdaj usmiljenja ne prosil!...«

Zvonovi so potrjeni...
Kak' sladko so v zori
zvonovi nam peli,
kot angelski kori
čez hrib so doneli!

So v cerkev zvonili,
so verni se vneli —
in dela pustiti,
pa k maši hiteli.

Al' ko so zvonovi
za božjo čast — peli,
so mnogi glasovi —
pa v skale — leteli!

Zato pa usoda
je dala plačilo...

Kdo ve li prihoda,
ko spet bo zvonilo?

Kjer ura je bila,
kjer zvon se je glasil,
bo sova strašila,
nas čuk dolgočasil.

»Zdaj več nam, zvonovi,
ne boste zvonili,
kot bojni topovi
vi boste služili!

Tam fantje, možaki
vas bodo sprejeli,
da boste, orjaki,
za pravdo — grmeli!

Mi pa v strelskih jarkih božičujemo.
Prejmite voščilo in pozdrave z bojnih poljan;
ki Vam jih pošilja zbor fantov s št. 27 znamenovan.

Mi ga pa v strelskih jarkih božič praznujemo;
in radi tega se še nič kaj slabo ne počutimo.
Edina želja vsakega je pa le-ta:
da vsak bi hotel za božič biti doma.

Seveda kaj takega pa sedaj mogoče ni,
ker imamo sovražnika na vse strani.

Res je, da mi sovražnika stražimo,
ali spotom pa sveti večer praznujemo.
Seveda največ na Vas domače mislimo,
vseeno pa tudi katero po vojaško zapojemo.

No, ko pride junaška pesem nam v srce,
potem pa nam gredo misli na dom iz glave

Končno pozdravljamo Vas in želimo:
Bog živi cesarja, domovino.
Pozdravljene Ve mamice, očetje in deklice
in žene, ki imate na bojišču svoje može.
Imeli bomo lepše čase kot dosedaj,
samo da se zmagoslavno povrnemo nazaj!

Pesem s kraške fronte.

Te sive kraške skale,
svetu bodo oznan'vale
da tu slovenski sini
domovino so branili.

Tamkaj naši so grobovi,
pokopani tam slovenski so sinovi.

Preprosti križ z lesa tesan,
na grobu kamen ni klesan;
tam je junakov zadnji dom
kjer jaz tud' počival bom.

Ko roka trda bo postala,
pozdrava več ne bo pisala.

malo piše. Javnost ve o njem približno le to, da se nahaja sedaj v Zatičini, kjer je tudi goriška knez nadškofijska ord. pisarna. On je zelo skromen. Zato se vsak boji, da ga užalosti in užali, če bi glede njega hotel kaj objaviti. A danes, ko je božični večer, — bodi vendar dovoljeno, da se javnosti tudi o prevzu knez nadškofu goriškemu vsaj nekaj malega poročam. Prepričani smo, da nam bodo vsi hvaležni za to.

Nepopisno težke bolesi polni dnevi leže za njim. Bili smo priča, ko so Prevzvišenemu solze polnile oči, ko je jokal, ko je hitel proč — proč od družbe v samoto, pred Boga, pred Najsvetejšega, da bi tam iztresel, kar je tako neizmerno vplivalo nanj. Nič ni pa gotovo na svetu, kar bi moglo človeka tako prevzeti in tako presuniti, kakor pogled na častitljivega, resnega, sivolasega moža, kateremu navzlic največjemu zatajevanju solze bruhnejo iz oči. Nekaj groznega, nekaj nepopisno težkega mora biti, da pride tako daleč. Bilo pa je res nekaj groznega in nekaj nepopisno težkega, ko je gledal na svoje duhovnike, ki jih je nedolžne sovražna moč kot zločince raznašala v bedo, v prognanstvo in zapuščenoost; ko je gledal na svetišča, tako lepa in draga, ki so se spreminjala v grozotne razvaline, katerih oltarji so padali razbiti po tleh in katerih tabernakliji so zginjali onečasti in razdejani v prahu in blatu; in ko je končno gledal na zapuščene žene, onemogle starčke in male, uboge otroke, ki so morali od svojih domov v neznanu tujino — smrti v naročje. Skala bi se krčila bolesi, če bi imela čuteče srce; njega pa je Bog postavil za očeta in pastirja, ki naj skrbi za sebi izročeno ljudstvo...

Sovražnik se je bil navalil do Gorice. Ubežali so drugi preko vseh mogočih dežela, ko bi bili morali ostati pri ljudstvu ali vsaj v njegovi bližini, da bi mu pomagali v strašnih trenutkih. Ostal pa je na svojem mestu naš knez nadškof! Že davno je bila Gorica pod sovražnim ognjem; kakor toča so padale granate v juliju na ulice, ki vodijo do našemu dvorcu; smrt je prišla kositi med mirnim civilnim prebivalstvom — on je še vedno bil v Gorici. Pričeli so razrivati sovražni strelji njegov vrt; padali so na palačo samo, tako da ni bil več varen svojega življenja. In še je bival tam. Toda spoznanje, da ima ljudstvo pravico do njegovega življenja in da je mirno delo v Gorici nemogoče, ter tozadevna želja vojaške oblasti so ga končno nagnili, da se je umaknil v ozadje, najprej v Vipavo, potem v Cerkno in končno v Zatičino, kjer je pri svojem neprestanem delu za ljudstvo svoje škofije najbolj neoviran. Ostal je do skrajnosti v škofiji sami, biva pa vedno v svoji metropoliji v neposrednem sosedstvu svoje Goriške. Dogodki so pokazali, da si je izbral najbolj primerno mesto.

Od tu gredo njegove misli, njegove skrbi in uspehi njegovega dela na vse strani: od Sicilije in Sardinije, kjer prebivajo v pregnanstvu njegovi duhovniki, do Češke in Šlezije in Moravske, kjer se nahajajo drugi njegovi duhovniki pri pastirovanju ubogih goriških beguncev.

Goriška nadškofija šteje 17 dekanatov; od teh jih je 8 po Lahih popolnoma okupiranih: Kormin, Visco, Oglej, Fiumicello, Tržič, Gradiška, Ločnik in Kobarid. Šentpeterski dekanat je popolnoma razbit; po večini je v laških rokah; kar ga je še ostalo na naši strani, je vse evakuirano. Isto velja glede prostranega goriškega dekanata; le Čepovan in Lokve sta še ostala v njem. Strašno izgleda v devinskem dekanatu; treba se le spomniti na Doberdob, Jamlje, Mavhinje, Opatjeselo, Kostanjevico, Temenico itd., pa vidimo v duhu povsod le grobljo, razvaline, puščavo; ljudje so ostali le še v Šempolaju in Zgoniku. Približno isto velja o Kanalu, kjer je več ali manj tudi vse razpršeno; kdo se ne spominja na boje pri Plavah? Od 14 župnij so na svojem mestu le še Kal, Lom, Banjšice in deloma Bate in Levpa, ki so pa seveda tudi pod sovražnim ognjem. Bovec je razdeljen; na naši strani so Soča, Trenta in Log pod Mangartom. Komenski dekanat je sicer še ves na naši strani, a polovica ga stoji pod sovražnim ognjem; polovica župnij je torej evakuiranih, ljudje so razpršeni po vseh mogočih krajih. Tudi Tolmin trpi: Volče in Kamno sta v laških rokah; Tolmin in Sv. Lucija pa pod sovražnim ognjem, zato sta torej popolnoma evakuirana. Tudi Črniče niso več cele; Šempas, Osek, Ozeljan je raztresen povsod. Le en edini dekanat je ostal intakten: cerkljanski. Od 17 dekanatov, iz katerih obstoji goriška škofija, je en sam še doma.

Goriška nadškofija je štela pred vojsko približno 300.000 duš. Od teh jih je ostalo na naši strani le še okrog 30.000 na svojih mestih. Vsi drugi so ali na ozemlju, ki je bilo po Lahih takoj koncem maja leta 1914 okupirano, ali pa so razpršeni v pregnanstvu po Italiji in pri nas po vseh mogočih barakah in vseh mogočih krajih. In če vpoštevamo še može in mladeniče, ki se nahajajo v vojaški službi in katere je vojno ujetništvo odvedlo v Sibirijo in ce-

lo na Japonsko, potem dobimo morda slutnjo one boli in onega gorja, ki se je kakor veletok razlilo na našo prej tako cvetočo in mirno Goriško.

Dan za dnem, uro za uro pa je prevz. knez nadškof pri svoji škofiji, da moli za njo, skrbi in ji pomaga, kjer more. Iskreno se zavzema za begunce, da bi zboljšal njih stanje in bi se ne smatrali zapuščene. Mnogokrat jih je v taboriščih osebno obiskal. On ima evidenco o vsem položaju, on piše, on predlaga, on pošila dušno-pastirske moči, kjer so potrebne. Koliko skrbi razodevajo pastirska pisma, ki jih je napisal od početka vojske pri raznih prilikah. Iz vseh izhaja neomajljivo prepričanje, da nam prinese sedanji težki čas poskušnje in pokore boljše, srečnejše bodočnosti; Bog nas ne bo zapustil. Njemu ni treba nobenega pisanega izkaza o bivališču njegovih duhovnikov; za vsakega ve, kje se nahaja, ali v Siciliji ali Sardiniji ali kje drugje po srednji in severni Italiji; za vsakega ve, kje biva v pregnanstvu pri nas. Koliko je on dosegel, da se je izboljšalo posebno neznosno stanje onih, ki so bili zajeti po italijanski invaziji!

Za dom je on žrtvoval vse, s katerim je smel razpolagati. Dal je takoj ob početku vojske bogoslovno semenišče Rdečemu križu na razpolago, s poslopjem tudi vso posteljno opravo. Ranjenci in bolniki so bivali v njem, dokler jih iz njega ni pregnal sovražni ogenj. Sedaj je krasno poslopje ruirano ter deloma po sovražnih streljih celo razdejano. Dal je dalje novo veličastno zgradbo deškega semenišča z vso opravo vojakom na razpolago. Sovražnik se je lotil tudi te zgradbe ter jo na mnogih krajih razdejal in ji povzročil ogromno škodo. Poslopje starega malega semenišča, ki je tudi služilo vojaškim interesom, je v strašnih dnevih 18. in 19. novembra pret. leta do tal pogorelo. V istih dnevih je požar, povzročen po sovražnih granatah, razdejal del njegovega dvorca v Gorici. Kar je imel, vse je prinesel na oltar domovine. Nihče na Primorskem ni toliko žrtvoval za domovino kakor naš prevzvišeni g. knez nadškof. To zasluži, da si vsak zapomni in da se tega zaveda. Pri tem pa ni bilo niti omenjeno, koliko je on še pred vojsko v Italijo po svoji inicijativi in po svoji osebni požrtvovalnosti napravil za vojnobrambne namene.

Božični večer je pred nami. Kako je bilo vse tako slovesno v prestolnici goriški! Morje svetlobe je polnilo njene pri-srčne prostore. Nad nami nas je vodila prostrana umetniška slika na stropu v nadzemske nebeške radosti; pred nami ob oltarju častitljivi zbor v službi Gospodovi osivelih kanonikov, ki je s psalmi in svetimi pesmimi pripravjal pot k veličastni polnočnici; krog nas pa množica pobožnega naroda, glava pri glavi, ki je komaj čakal, da bi začel spomin na angelske glasove: »Slava Bogu na višavah...«

Goriški nadpastir pa pred oltarjem na svojem prestolu, obdan od svojih duhovnikov, sredi svojega ljudstva. In približal se je evangelij koncem jutranjice. Pa stopi praznično odet pred oltar najmlajši kanonik; z mečem v roki se pokloni med grobno tiho to cele cerkve pred oltarjem in pred nadpastirjem ter slovesno zamahne z njim po stoletja starem oglejskem obredu proti severu in proti jugu, proti vzhodu in proti zapadu v znamenje, da hočejo vsi s svojim nadpastirjem na čelu proti vsem sovražnikom braniti do konca pravice novorojene-ga božjega Deteta. In udarila je polnočna ura. In polnočna spominska služba božja se je pričela.

A kako je kruta vojska vse razbila. Prvostolnica goriška je zapuščena; slika nadzemske nebeške radosti po sovražnih streljih v razvalinah na tleh; dež in megla se vlivata v prostore, ki so bili posvečeni molitvi in svetemu petju. Zbor kanonikov je raztresen kakor peresa, ki jih jesenska burja razprši na vse strani.

Pač bodo nam vsem misli vhaiale v prvostolnico goriško, v cerkev domače rodne vasi. In vprašali se bomo, kdaj bomo zopet tam doli. — A s svojim prevzu nadpastirjem, ki je toliko žrtvoval in toliko dal, zaupajmo v božjo Previdnost, prepričani, da pojdemo zopet nazaj veseli in pogumni radi novih boljših časov.

Trst in Italija.

Zgodovinski paberki.¹

I.

12. decembra 1916.

V Trstu je pred ustanovitvijo italijanskega kraljstva manjkala vsaka sled, ki bi stremila za ujedinenjem z Italijo. Le še potem, ko je bilo kraljestvo že ustanovljeno, je vladala v Trstu za to največja brezbriznost, ki je dosegla posebno za Italijo neverjetne proporcije. Nič čudnega ni to za

¹ Glej tudi I. Androvič: Die Triester Frage in ihrem Verhältnis zu Oesterreich und Italien, Triest 1916.

onega, ki le količkaj pozna zgodovino Trsta, ki ni nič drugega, kot nepretrgana veriga sovražnosti in bojov proti Benečanom. Ne čudimo se, če se je Tržačan Enrico Rapicio raje umaknil na Krk, kot da bi zaklical: »Viva San Marco«. Ne čudimo se, da je 1. 1848. po vseh Benetkah zaoril divji klic: »Smrt Tržačanom!« ko se je razširila napačna vest, da laško brodovje obstreljuje mesto in da palača »Tergesteo« in gledališče gorita.

Tržaško-beneško razmerje se je šele predručilo, ko so po miru pri Campo Formio Benetke z Istro in Dalmacijo pripadle Avstriji in se rivaliteta med obema mestoma tako izginila. Politiki avstrijske vlade se imamo zahvaliti, da se je razvilo med Trstom in Benetkami neko bratsko sporazumljenje. Posebne zasluge pri tem ima namestnik grof Francesco Stadion, ki je naročil italijanskemu pisatelju Dell'Ougaru, naj priredi za ljudske šole italijansko čitanko in tako preuredil tržaške šole iz nemških v laške.

Toda razočaranje Benetk radi protitalijanskih teženj Trsta je zopet oživelo, ko so hoteli privabiti Tržačane v krog vseitalijanskih aspiracij. Zavrelo je zopet staro sovražstvo, Trst je postal »jegulja«, ki se ne boji ne sredstev, ne izdajstva, da se protivi vstajenju Italije. Očitili so mu zgodovinske laži, n. pr. da je »zadrževal benečanske bojne ladje kot talce in da je mor narje oropane poslal domov.« List »Gazzetta di Venezia« je prinesla 1. aprila 1848 članek Giucinta Bocchi, ki je zbral vse obtožbe proti Trstu in oklic Orlandinija Tržačanom, poln osvoviteljskega duha in protiaustrijskih idej. Bocchi je polemiziral z nekim Callegarijem, ki je stremil po aneksiji Trsta pod »subalpino ital. republiko«. »Te ideje,« pravi Bocchi, »ne smemo slepo sprejeti in ne pozabimo, da je rabil Trst vsako zvijačo, vsako izdajstvo, da se protivi prerogojni Italije.« In v resnici je bil Trst največji sovražnik ujedinenja, tako, da je milanska »La Concordia« tožila v juniju 1848, da »Trst nima poguma se dvigniti«.

Ko je Milan 1849 postal avstrijski, je zavladalo v Trstu nepopisno navdušenje, ki je našlo izraza v vseh časopisih do zadnjega zakonitega liberalnega lističa. V letih 1848—1849 se je dvignil Trst proti roparskemu sardinjskemu brodovju in se ga krepko obranil. Boj z italijanskimi aspiracijami in Benečani je trajal z nezmanjšano srčnostjo do leta 1861, ko se je porodilo italijansko kraljestvo. V tistem času se je začela prvič propaganda, skromna sicer, a javna, za zedinjenje Trsta z Italijo. Prvi oznanilec te ideje je bil Pacifico Vallussi, bivši urednik uradnega »Osservatore Triestino«, ki je izdal francoski pisano brošuro: »Trst in Istria. — Njiju pravice v italijanskem vprašanju«. Prevedel jo je Tržačan Constantino Ressimann, ki je tedaj pristopil k italijanski diplomaciji in postal pozneje poslanik. Sledil je Carlo Combi z deli: »Etnografia dell'Istria« — Torino 1860/61 — »La frontiera orientale d'Italia e la sua importanza«. Milano 1862. (Vzhodna meja Italije in njen pomen) in »L'Appello degli Istriani all'Italia« (oklic Istranov Italiji), ki ga je spisal takoj po bitki pri Visu. Pridružil se je še Tommaso Luciani, ki je v knjigi »Istria« snubil Tržačane, češ, da sta »Trst in Benetke« poklicana za medsebojno delovanje in da je njuno sovražstvo nenaravno.

Italijanski državniki so pa to propagando popolnoma zavražali. Cavour, stvaritelj italijanske edinstvi, je Trst izločil popolnoma iz svojega programa. Zato so lani 6. junija v laški zbornici »pozabili« imenovati njegovo ime. Mi pa poznamo ukor, ki ga je poslal komisarju Ankone Lorenzu Valerio, kateri je izzval prepis s Prusiji, kjer pravi veliki Cavour: »Vas blagorodje moram prositi, da se izognete v bodoče vsaki besedi, ki bi izzvala mnenje, da stremi italijansko kraljestvo ne le po osvojitvi Benetk, ampak tudi Trsta z Istro in Dalmacijo. Vem, da so obrežna mesta teh pokrajin po plemenu in aspiracijah italijanska, toda prebivalci celine so skoro izključno slovenske narodnosti in pomenilo bi osvojitvi si Hrivate, Srbe, Mažare in Nemce, če bi hoteli odrezati tako velikemu delu srednje Evrope vsako zvezo z morjem.« (Epistolario, zv. VI., str. 139 do 140.)

Rimski list »Il Diritto« (Pravo) je priobčil v januarskih številki 1892 važno pismo iz Budimpešte, kjer so opisani razni dogodljaji med potovanjem Crispija po Avstro-Ogrski in Nemčiji. To potovanje je naredil Crispij v jeseni leta 1877 po naročilu kralja. Dopisnik pravi, da se je Crispij, tedanji ministrski predsednik, v razgovoru z bivšim stotnikom garibaldinske armade Leopoldom Ovary izrazil o Trstu sledeče: »Označujem kot bedasto člo, da bi Italija gojila željo, prisvojiti si Trst in Reko. Obrežje Italije je dovolj veliko. Priklopitev teh mestk Italiji bi pomenilo njiju propast, ker se ima Reka zahvaliti za svoj obstoj trgovini z Ogrsko, Trst z Nemčijo.« Še pred Crispijem je proklamiral Alfonso La Marmora (ministrski predsednik v letih 1864

do 1866, v času, ko so separatisti upali na skorajšnjo izpolnitev nacionalnih idealov) v senatu dne 30. novembra 1864, da Italija na Trst ne sme misliti. Rekel je dobesedno: »Izjaviti moram, da sem, ko sem govoril o zasedenju italijanskih pokrajin, menil le Benetke in italijanski del Tirolske, nikdar pa Trsta, ker čeravno je to mesto po jeziku in običajih bolj italijansko kot nemško, so vendar njegovi interesi radi trgovinskega značaja neobhodno navezani na Nemčijo. Trst je tudi obdan od Slovanov in Nemcev, ki nimajo in ne bodo imeli opravka z italijanskim prebivalstvom Trsta, razen seve trgovine. Kajti, kakor prvim, tako drugim je ležeče le na tem, da mesto dvignejo. Do kake zmesi interesov pa pri tem ne puste priti, ker ti so in ostanejo ločeni. Za našo državo bi bila posest Trsta združena z velikimi težkočami in nevarnostmi.« (Un po più di luce sugli avvenimenti politici e militari del 1866, str. 53).

Tudi drugi državniki leta 1866 so soglašali s tem mnenjem. Omenjam samo Ricasolija, naslednika Marmore na ministrskem stolcu, ki je izjavil, da potrebuje Italija razen Južne Tirolske tudi Istro, a na aneksijo Trsta in Julijskih pokrajin ni nihče mislil. V senatu v debati o miru z Avstrijo v aprilu 1867 se ni nihče oglašil, niti skrajni levičarji ne, ki bi se spomnili Primorske, ali protestiral proti izgubi vzhodne meje. Zanimiva je tudi izjava sedanjega zunanjega ministra Sonnina pred 35 leti, ko je pisal: »Predvsem je potrebno vprašanje o »neodrešeni« Italiji odločno zavrniti. Pod sedanjimi razmerami Avstro-Ogrske monarhije je Trst največje važnosti zanj in raje bi se bila na življenje in smrt, kot pa se mu odpovedala. Razen tega je Trst najboljša pristanišče nemške trgovine; njegovo prebivalstvo je mešano kot vse, ki sega do naše vzhodne meje. Trst smatram za našo pravico, bi bilo preveliko pretiravanje nacionalnega principa.« (Rassegna settimanale — 19. maja 1881).

Tako je bilo z aspiracijami Italije do leta 1880. Toda te antiirredentične ideje italijanskih politikov in ljudstva so se v zadnjih 30 letih popolnoma izpremenile, o čemur bom poročal v prihodnjem članku. Spectator slovenus.

Planinski polk v zadnjih bojih na kraskem bojišču.

V knjigo slovenskega junaštva.

»Malo nas je, a smo ljudi.« Resno brez kakšnih posebnih govoric stopa naš polk dne 10. oktobra proti postojankam na Krasu, katere stoje že skozi več ur v strašnem topniškem ognju, odkoder se vidi oblake dima topov. Že na poti imamo izgube, zakaj Lah strelja s svojimi daleč nosečimi topovi na ceste in steze, po katerih mi marsiramo. »A le straljaj, saj bodeš se izvedel v kratkem času, na koga si streljal. Stojl smo že tukaj!« »Povelje!« V puške »zvibaka« in bataljon se razvrsti v bojno črto. Napraviti moramo protinapad, zakaj sovražnik je prodril popoldan na črto, kjer sta bila dva ogrska polka, mi ga moramo vreči nazaj. Zares, boj se vname divje krvav in sovražnik se mora umakniti pritisku sinov Triglava. Toda hudo mu je bilo za hrib pri Mirnu, s katerega so ga spodili naši strelci, zato nam ni dal miru še dva dni potem.

Razbijal je s topovi naprej, k naši sreči nedolžno kamenje, in potem poslal svojo pehoto, katere se je deloma razbila v našem ognju, deloma smo jo polovili. Ker je izvedel s kom ima opraviti in je uvidel, da ne napravi nič z zopetnimi svojimi napadi, nas pusti za par dni precej v miru.

Zvedelo se je nato, da se pripravljala Lah na novo ofenzivo na drugi točki, katere se bo imenovala 9. laška ofenziva. Naš polk so prestavili v odsek Hudilog, koder smo pričakovali novega glavnega laškega napada. Zares 31. oktobra dopoldan že začne obsipavati Lah postojanke našega polka (posebno one 1. in 2. bataljona) z vsemi vrstami granat in šrapnelov, min in bombami napolnjenimi s plinom. Strašno je bilo v tem peklenskem ognju. To strašno bobnenje je trajalo celi dan, celo noč in še drugi dan dopoldne. Opoldne proti 2. uri je to prenehalo in mi smo že vedeli: sedaj pa pridejo oni, kateri hočejo še nocoj v Trstu večerjati. Gotovo veliko in veliko je bilo naših žrtev ognja topov ali kar nas je ostalo nas je bilo sicer malo, a bili so »ljudje« kakor pravi Hrvat. Prišli so Lah čez našo postojanko, a sedaj zaro-poče naša strojna puška, katere je bila edina še »zdrava« pri bataljonu od strani, in naši planinci kričijo »Hura!« Grozno presenečenje za Laha, zakaj mislil si je, da ni več žive duše tukaj, pa kar naenkrat zasliši trdo besedo »Hura«, in vidi nož pred svojimi prsi. Lah niso imeli srca se spu-stiti z nami — peščico — v boj na nož,

¹ Prim. pa njegov govor v zbornici dne 21. maja 1915, kjer je na nečuvven način divjal proti Avstriji in proglasil »sveto« vojsko za osvovitev Trsta. Ironija usode!

temveč rajši so se podali. Zajeli smo jih čez 600 in zaplenili 5 strojnih pušk, in poštojanke zopet popolnoma osvobodili. Toda Čadorna in D' Aosta imata še par brigad pri sebi in zatoraj še nismo pri koncu. Tako, ko je izvedel D' Aosta, kaj se je zgodilo z njegovimi fanti, je začelo zopet bruhati topništvo in zatem je sledil zvečer ljut naskok pehote. Toda k naši sreči smo dobili malo prej 3 strojne puške v postojanko, katere so žele sovražnika kakor kosa travo.

Ropotanje strojnic in pušk poneha; kupi mrličev se vidi naokrog, in četo ujetnikov peljejo proti poveljstvu našega polka.

Tretji dan t. j. 2. novembra je bilo zopet divje topniško ropotanje in nato opoldan in zvečer naskoki pehote. Vedno in povsod v odseku našega polka so bili Lahi krvavo odbiti in nam pustili zopet par sto ujetnikov in 2 strojni puški. (V celem smo dobili 7 strojnih pušk) 3. in 4. novembra je pa D' Aosta že zmanjkalo moči in je tako le s topništvom nas pozdravljaj. Hudi so bili dnevi za nas v zadnjih dveh kraških ofenzivah, mislim za vsakega navzočega neizbrisni, a naš polk jih je pod hudimi izgubami častno in odlično prestal.

Pismo izpred Asiaga.

16. decembra 1916.

Današnje pismo je pisano v znamenju snega. Sedaj je glavna borba s snegom. Ta je naš največji sovražnik. Zato ga preganjamo in se z njim bijemo in borimo kakor smo se bili s sovražnikom, ki ima s snegom ravno tako opraviti kakor mi. Ves srd — naš in italijanski — se sedaj izliva nad snegom. Ta preganja naš in Italijane. Našli smo se končno s sovražnikom v borbi za sneženo prostost. V tem smo z Italijani edini. Boj za prostost izpod snežene sužnosti traja noč in dan, dan za dnem, teden za tednom.

Vi tam v dolinah in zlasti na jugu še ne pomnite takega boja. Verujte mi, da je boj s snegom veliko hujši kakor si ga kdo predstavlja. Tu pri nas ne sneži eno, dve uri, ampak eden, dva tedna neprenehoma. Sneži pa tako, da si ves bel, ako se le za trenutek postaviš pod milo nebo. Bele muhe — kaj pravim muhe, to so cele »plahete« — letajo v taki množini, da se ne vidi človeka pred nosom, ne hribovja, ne stez, ne kolovozov. Zdi se, kakor bi vsi nebeški mlinarji mleli in sipali na ta grešni in krvoločni svet mehko, nedolžno, belo odelo, znamenje miroljubnosti in bratovske ljubezni, ki je šla pa v sedanjem »prosvetljenem« in »naprednem« veku — rakom žvižgat.

V svoji mehki nedolžnosti pa zahteva sneg številnih žrtev. Znano je, da je vojska ustvarila na samotnih, strmih rebrih in pečinah cele naselbine. Mi in Italijani — oboji — smo sekali, zbijali, žagali, kopali in tako postavljali bajne »vile« tam v jeseni, da tako kolikor močnejše udobno in na varnem prebijemo zimo. Zlasti na hrbtih in ob vznožju strmih so zrasle, kakor iz zemlje, koče in kočice, barake in po več sto metrov dolgi konjski hlevi. S tem smo se zavarovali proti mrazu in proti sovražnim izstrelkom, ne pa proti — plazovom. Ti poslednji so sedaj strah bojnikov, veliko hujši strah, kakor pa sovražnik. Ni čudo. Pomisli naj se, da tukaj imamo sedaj snega — prav nič ne pretiravam — v dolinah 2 metra, po hribovih 3—4 metre visoko in še več. Hribovi in posamezna re-

bra so strmi. Zato pa plazovi vladajo sedaj tu. Res je sicer, da drevje kolikor toliko ovira plazove. A pomisli naj se, da so zgodovi ob bojni črti povečini opustošeni in tako zreženi, da močnejši plaz, ki se privlači raz hriba pobere vse s seboj, močnejše, tudi 30 metrov dolge jelke, barake, vile, konjske hleve in sploh vse, kar je postavila človeška roka, in odnese doli v kotline in sedla. Prav nič ne pretiravam ako trdim, da sedaj zahtevajo plazovi veliko več žrtev kakor pa vojna in bitka s sovražnikom.

Sovražniku se nič boljše ne godi. Tudi on je tako zasnežen, da se ne more ganiti. O streljanju in o sovražnostih ni sedaj ne duha ne sluha. Skoro vse vojaštvo je zaposleno s kidanjem snega — konji in ljudje. Na tisoče rok in lopat bije boj s snegom. Če je danes cesta očiščena in če se more z veliko težavo kak voz na saneh premikati naprej — jutri spet ne more nikamor. In spet je treba na tisoče rok in lopat, da osvobodimo cesto in tako — vsaj za silo — vzdržimo zvezo doline s hribovom, ker bi bili sicer odrezani od ostalega sveta in tako izročni usodi pogina vsled gladi in pomanjkanja.

Kot zlata vredne so se izkazale žične vpenjače, ki provijantirajo celo vojsko v gorovju. Ako bi teh ne bilo, potem bi morali mi in Italijani se čez zimo umakniti v doline in čakati, da sneg skupni. Vpenjače pa dovažajo ves potreben vojni material na hribovje. Zgodilo se nam je pa te dni že parkrat, da smo bili vsled obilnega snega in sneženih plazov odrezani. Nihče ni mogel ne peš in ne z vozom ne gori in ne doli. Žične vpenjače pa niso odrekle. Te so nas rešile. — Tudi goveja živina ne more gori po hribu. Zato pa so velike klavnice v dolini in žične vpenjače nam privlečejo meso gori.

Najkritičnejši prostor na naši strani je Monte Revera in Vezzena. Ti ste najvišji točki z italijanske in z naše strani. Tu je snega 3 do 4 metre visoko. Vse barake so zasnežene. Petrolejka mora goreti celi dan. Moštvo pa je vedno na delu zlasti s čiščenjem streh, sicer bi se strehe in barake sesedle. Celi polki so na cestah z lopatami in težkimi, tri do štiri metre širokimi sneženimi plugi, katere vlečejo 3—4 pari močnih pincgavskih konj, da spravljajo snega vstran.

Kritične točke v bojni črti so zlasti Galmarara, Kace, Roana, Monte Zebio itd. Plazovi so tudi tam že gospodarili in zahtevali žrtev.

Najhujša snežena kazen pa je, ko nastopi južno vreme. To vam je godlja po cestah. Sama voda, pomešana s stopljenim snegom. Pravi »žlik«. Do pasu se udareš v sneženo brozgo. Potem pa pojdi naprej ako si upaš. Velike težave, katere so ljudem v zaledju tuje. Tu sem naj pridejo poskušati mestne »frajlice« z visokimi »šorotaki« in z ozkim krilcem, potem šele bodo videle, kaka velikanska razlika je med nami in med nečimernim ženskim mestnim spolom, ki nima niti pojma, kaj mora vojak v takem položaju prenesti in zmagati, in to zanje v zaledju. Kdo ve, kako bo zaledje takim junakom hvaležno!

Dal Bog, da bi vse to srečno prebili in končno tudi dosegli tako zaželeni častni mir.

Vam, gospod urednik in čitateljem »Slovenca« in sploh vsem Slovincem voščim vesel Božič in novo leto z željo, da bi nam letošnji Božič dal iskro upanja, da bomo veselim srcem kmalu zapeli: »Gloria in excelsis Deo!« — ič.

Položnice

prilagamo današnji številki »Slovenca«. — Naročnina na »Slovenca« ostane do preklica neizpremenjena, odločno pa iznova poudarjamo, da ne moremo uvaževati orav nobene prošnje za znižano ceno. Ker vsled obilnega dela ne moremo izbirati posameznih izvodov, prejmejo položnice vsi naročniki v avstrijskih deželah (izvzemši one na vojnih poštah) Kdor ima tedaj naročnino že plačano, naj shrani položnico za drugo priliko ali pa jo odda kakemu novemu naročniku. Če bi se pri kakem izvodu položnica izgubila, naj dotični naročnik na navaden list papirja napiše: »Reklamacija - postnine prosto - Uprava »Slovenca« - Ljubljana: Reklamiram prilogo »Slovenca« št. 294, z dne 23. dec. Naslov: ...»

Priložene položnice se smejo porabiti le za naročnino »Slovenca«, torej ne tudi za kak drug list ali darove; vse pošiljave po teh položnicah bodemo zapisali na račun »Slovenčeve« naročnine. Darovi in podobno naj se pošilja izključno samo po nakaznicah.

Naročnikom na Ogrskem, Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, ne prilagamo nobenih položnic, ker le-ti vsled novih odredb ne bodo mogli prejemati »Slovenca« od naše uprave, ampak ga bodo morali naročiti samo pri domačem poštnem uradu, kjer tudi prejme vsa pojasnila. — Oglasiti in plačati pri domačem poštnem uradu pa mora vsak nekaj dni pred novim letom, ker sicer ne bo mogel pravočasno prejeti časopisa. Upamo, da nam bodo ostali zvesti vsi naročniki v teh deželah, kljub temu, da bodo vsled zvišane poštne pristojbine morali plačevati nekoliko večjo naročnino. — Morebitna preplačila za l. 1917 bomo vrnili ali pa porabili po navodih naročnikov.

Malim podpavalcem vojnega posojila.

V splošnem se preveč podcenjuje pomen malih subskripcij za vojno posojilo. Da so ravno male subskripcije zlasti tudi one do 100 K zelo pomembne za končni uspeh in da mali subskribenti plačajo na vojno posojilo naravnost ogromne vsote, je razvidno iz statističnih tabel, ki jih je izdal c. kr. poštno hranilnični urad na Dunaju o dosedanjih štirih vojnih posojilih. I. vojnega posojila se je udeležilo 418.912

strank; II. 384.991 strank; III. 582.326 strank; IV. 673.761 strank. Iz tega se jasno razvidi, da je pomen in razumevanje za vojno posojilo postalo po celi monarhiji splošno in da je število zlasti malih subskripcij pri vsaki emisiji zelo poskočilo. Na I. vojno posojilo je podpisalo in vplačalo namreč v malih zneskih do 100 K 54.949 strank 5.494.900 K; pri drugem vojnem posojilu 35.682 strank 3.568.200 K; pri III. vojnem posojilu 145.540 strank 14.554.000 K; pri IV. vojnem posojilu 258.249 strank 25.824.900

K. Ti podatki in številke se tičejo, kot je zgoraj omenjeno, samo onih malih subskripcij, ki so podpisali k večjemu po 100 K na dosedanja vojna posojila. Število teh subskripcij je poskočilo od II. vojnega posojila do III. za celih 110.000 udeležencev in od III. vojnega posojila do IV. zopet za nadaljnjih 112.000 subskripcij. Dočim so ti mali subskribenti na prvo vojno posojilo vplačali samo 5.494.900 K, so pri IV. vojnem posojilu že vplačali in plodonosno naložili celih 25.824.900 K. Prirastek na vojnem posojilu pri malih subskripcijah od prvega do četrtega vojnega posojila znaša več ko 20.000.000 K in se je tedaj za več kot petkrat pomnožil. Že to dejstvo samo na sebi dokazuje, da so tudi manj premožni sloji začeli spoznavati in uvidevati plodonosnost in varnost investiranja kapitala na vojno posojilo ter so pri vsaki emisiji bolj pridno segali po njem. Da je to prepričanje tako kmalu zadobilo tal, je pred vsem za sluga družtev za podpisovanje vojnega posojila, pri katerih je bilo že pri četrtem vojnem posojilu subskripcij oddanih na milijone kron. Malim štediteljem, ki v denarnem poslovanju in ravnanju z »rčavnimi« zadolžnicami nimajo dosti prakse, oskrbujejo ta društva brezplačno vse poslovanje, tako podpisovanje vojnega posojila, priskrbovanje zadolžnic oziroma rentnih knjižic c. kr. poštno hranilničnega urada itd. Ker so se omenjena društva že pri četrtem vojnem posojilu tako obnesla, da bo de njih pomen pri V. vojnem posojilu tem večji in da si bodo tako za državo kakor tudi zlasti za vsakega posameznega člana, ki pristopi k društvu, pridobila veliko zaslug. Kdor namreč pristopi k društvu kot član in plača društveni delež, podpiše s tem tudi vojno posojilo in na ta način najbolj varno in plodonosno naloži svoje prihranke. Obrestna mera, ki jo prizna država subskribentom petega vojnega posojila, je tako visoka kot pri nobenih drugih državnih zadolžnicah in rentah; tudi denarni zavodi obrestujejo hranilne vloge mnogo nižje. Poleg tega je emisijski kurz vojnega posojila tako nizek, da vsakdo, ki se ne posluži teh dobrot in ugodnosti, ne zna presoditi, kaj mu veleva njegova osebnost. Dana je pa malim štediteljem tudi ta ugodnost, da lahko pri društvih za podpisovanje vojnega posojila vplačajo subskribirano vsoto v več manjših mesečnih obrokih; tako n. pr. pri podpisnem društvu v devetih mesečnih obrokih, česar pri drugih subskripcijskih mestih ni mogoče. S tem je takorekoč vsakemu omogočeno svoje prihranke proti najvišjem obrestovanju sproti prav varno naložiti. Pristopajte torej, dokler je še čas, h Kranjskemu društvu za podpisovanje vojnega posojila v Ljubljani.

Razmere v ljubljanskem mesnem stavbnem uradu pred sodiščem.

(Izpred ljubljanskega okr. sodišča.)

Že nekaj časa se govori o nerednostih v ljubljanskem stavbnem uradu, o konfliktih, ki so se zaradi tega pojavili med načelnikom tega urada g. stavb. svetnikom Prelovškom, nekaterimi vozniki in uslužbenci. En del tega razpora se je večeraj razkrival pred tukajšnjim okrajnim sodiščem.

Pred obtožno klopjo je stal mestni stavb. svetnik Prelovšek, katerega sta zaradi razžaljenja časti tožila deželni poslanec Josip Turk (zastopa dr. Tomšič) in podjetnik mestnih voženj g. Kušar (zastopa dr. Jerala). Obtožnica dolži g. svetnika Prelovška, da se je napram bivšemu cestnemu nadzorniku V. Magistru izrazil, da sta gg. Turk in Kušar »ta velika gaverja« in da je Kušarju očital, »da goljufa«.

Obtoženi g. svetnik Prelovšek se je večeraj zagovarjal, da je z Magistrom malo mogel govoriti, ker ga časih cel teden ni bilo v uradu, z g. Josipom Turkom on ni imel nikakega opravila in ni imel nikakega povoda se o g. Turku nečestno izraziti. Tudi z g. Kušarjem eno leto ni govoril, ker se ga g. Kušar ogiba in ga, kakor se vidi, »globoko zaničuje«. Z Magistrom, tako kot mu podtika obtožba o zasebnih obtožiteljih, ni govoril; kar je govoril, je pa govoril v svoji zaprti uradni sobi. Magistr je okaral, da Kušar preveč posedla z njim v inšpekcijski sobi, nakar je Magistr prišel kričati, da bo že pokazal, kdo ima več masla na glavi.

Pri zaslišanju V. Magistr se zastopnik svetnika Prelovška dr. Tavčar ml. protivi zaprsegi, češ da V. Magistr svetnika Prelovška skoro gotovo sovraži, ker ga je iz boljše službe nadzornika mestnih delavcev postavil nazaj med kurjače. Sodnik dr. Ogoreuc izjavi, da si razsodbo o tem pridržuje.

Zaslišani V. Magister pravi, da si je inkriminirane besede svetnika Prelovška »zapisal v notes«, ker je vedel, da bo enkrat do tega prišlo in da ni »iz glave izgubil besed«. Magister pokaže sodniku notes, v katerem je zapisano, da se inkriminirane besede svetnik Prelovšek izrekel 12. septembra in 15. novembra. Sodnik pogleda notes in pravi: Ta notes je pa

zelo neredno pisan, manjka več strani, pri drugih vpisih ni datuma. Magister pravi, »da je do tega prišlo«, ker je g. Prelovšek »svražil te podjetnike«. Vsak dan se je pričkal, da nič ne vozi, da Kušar vozi po 18 K smeti, mestno podjetje pa mora težje vožnje opravljati za 12 K. Napad na Turka je svetnik Prelovšek »kar tako ven vrgel«, »take izraze je vedno rabil«. On, Magister, je vse to nekaj časa »uradno zamolčal«, da bi se stvar ublažila; rekel je samo Turku in Kušarju, »če bi vama jaz nekaj povedal, bi šla Prelovška tožiti«. Potem je pa prišel drugi napad. Svetnik Prelovšek ga je poklical k sebi, držal je dnevni raport »od teh smeti« v rokah in je zaklical: S kolkimi pari vozi Kušar? Magister je odgovoril: »Z dvema paroma, za tri je pa plačan.« Rekel je še: Ukazano mi je bilo tako, da je za tri pare plačan, dva se mu pa zapiše. Svetnik Prelovšek je zaklical: S kolkimi pari vozi Kušar? goljufata! Če misli Kušar, baraba hlapčevska, da je premalo plačan in noče k meni, naj pa prošnjo napiše. Magister je nato »zrojil«. Rekel je: »To si pa prepravim, da bi goljufali!« Zahteval je disciplinarno preiskavo, o kateri pa še danes ničesar ne ve. Začelo se je vse, ker so bili vozniki premalo plačani. Sodnik »že prav, da se je začelo.«

Sodnik pravi Magistru, da g. svetnik Prelovšek pravi, da besede »goljufale« sploh ni rabil. Magister: »Vsak se bo rezal. G. svetniku sem rekel: Vi pa imate več masla na glavi! Da ima maslo na glavi, to bom ...« — Sodnik: Kdo Vam je pa naročil, da vožnje tako zapisujete? — Magister: Turk in Kušar sta prišla od župana, da je tako odobreno, g. svetnik je nato prišel v pisarno in rekel: Sedaj bo pa vendar Kušar zadovoljen, za tri bo plačan, z dvema bo pa vozil. Dr. Jerala: Celotno leto so tako ravnali, še nazaj so izplačevali. Ves čas so tako izplačevali.

Sodnik razglasi sklep, da se Magistr ne zapriseže. Na predlog obtoženca svetnika Prelovška se obravnava na nedoločen čas preloži v svrhu, da ponudi dokaz resnice.

Beseda o miru ni zaspala.

Naslop predsednika Združenih držav Wilsona za mir.

Včeraj je »Slovenec« zapisal, da se je izjavila neka jako visoka oseba, da je mir blizu, zelo blizu, naj pišejo časopisi in politiki kakor hočejo. Zato nas tudi nič ne preseneti, ako sporazum še sledi Angleški in Francoski in kričavo odklanja mir. Mi-rovno vprašanje ne bo izginilo z dnevnega reda — naši nasprotniki bodo hote ali ne hote morali končno priznati, da nas niso in ne bogo pdemagali.

Wilsonova nota vojskujočim se velesilam.

Berlin, 22. decembra. (Kor. ur.) Nota predsednika Wilsona vojskujočim se velesilam je sinoči došla voditelju ameriškega veleposlaništva Grewu.

Vsebina Wilsonove note.

Amsterdam, 22. decembra ob 3. uri 57 minut zjutraj. (Kor. ur.) Angleški tiskovni urad objavlja vsebino note, katero je naslovil predsednik Wilson na vse vojskujoče se države. Nota vzpodbuja, naj se kmalu izrazi prilika, da se od narodov, ki se vojskujejo, izve, kako da sodijo o pogojih, po katerih se more končati vojska in o pripravih, ki bi jamčile, da bi več ne izbruhnil podoben spor. Predsednik pravi, da je nekoliko v zadregu, da bi podal v sedanjem trenutku navodila, ker bi se lahko zdelo, da jih je povzročila pred kratkim izvedena ponudba osrednjih velesil. Njegova opozoritev pa ni s tem nikakor v zvezi. Predsednik Wilson opozarja, da so smotri, ki jih vojskujoče se velesile na obeh straneh zasledujejo, pravzaprav enaki, namreč: zavarujejo naj se pravice in privilegiji slabih narodov in malih držav. Vsak želi, naj se v bodoče prepreči ponovitev take vojske. Vsakdo bi rad pozorno pazil, da bi se ne ustanovljale take sovražne zveze, ki bi motile ravnotežje velesil, a vsakdo je tudi pripravljen, da proučuje vprašanje o ustanovitvi take lige narodov, ki bi zagotovila mir. Združene države so najmočnejše prizadete pri takih ukrepih, ki bi zagotovili mir. Wilson priporoča, naj se primerjajo nazori o pogojih, ki morajo prednjačiti končnim pogodbam za dosego svetovnega mira. Nobena obeh strank ni do zdaj naznanila natančnih smotrov, ki bi njo samo in njene narode mogli zadovoljiti. Predsednik ne predlaga nobenega mira, marveč le preiskuje za to, da bi svet izvedel, kako blizu da je mir. Predsednik bi bil srečen, če bi sodeloval in če bi celo iniciativo prevzel.

Wilson nastopil z noto, ker postaja položaj že tudi za Ameriko kritičen.

London, 21. decembra. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Washingtona: Državni tajnik Lansing je izjavil:

Nota predsednika Wilsona se ni poslala radi materialnih koristi Amerike, marveč ker vojskujoče se velesile na obeh

strane vedno bolj zadevajo tudi prave pravice Amerike; položaj postaja za to vedno bolj kritičen. »Sami se tiramo vedno bližje robu vojske,« je rekel državni tajnik, »pravico imamo za to, da izvemo, kaj da hočejo vojskujoci se države, da moremo svoje bodoče stališče določiti. Merodajna za njo ni bila ne nemška ponudba in tudi ne govor Lloyd Georgeja.« Pozneje, ko je govoril z Wilsonom, je Lansing izjavil, da Združene države svoje nevtralne politike v nobenem oziru niso izpremenile.

Izročitev Wilsonove note na Dunaju.
Dunaj, 22. decembra. Ameriški veleposlanik Penfield je izročil včeraj zunanjemu ministru noto predsednika Wilsona vojskujoci se velesilam. Noto se bo zdaj izročila novemu zunanjemu ministru grofu Czerninu, ki bo jutri zaprišežen.

Wilsonova nota izročena v Berlinu.
»Berliner Zeitung« poroča: Wilsonovo noto so ameriški listi objavili v četrtek. V Berlinu je izročilo noto ameriško veleposlaništvo zunanjemu uradu 21. t. m. pozno zvečer. Že izveleček note dokazuje da gre za izprošitev zadeve, ki je edino zdaj na mestu. Wilsonova nota je vsekakor previden diplomatski korak.

Sodba časopisja v Nemčiji o Wilsonovi noti.

Berlin, 22. decembra. (Kor. ur.) Vsi listi se pečajo s Wilsonovo noto, ki jo zelo trezno presoja: »Vossische Ztg.« pravi: Nenaprosenege vmešavanja Združenih držav nimamo povoda, da bi ga kar tebi nič meni nič odklonili, a nikakor ne moremo pripustiti posveta, ki bi se ga nevtralne države aktivno udeležile. Wilson naj ne misli, da nam bo za mirovna pogajanja narekoval vojske predpise: Na premirje ni misliti. Nihče ne bo ustavil naših armad in brodovij na morju, ker to hoče Anglija. »Lokalanzeiger« pravi, da se o noti ne bo prej zavzelo stališče, dokler ne bo sporazum odgovoril na mirovno noto osrednjih velesil. »Berliner Tageblatt« Wilsonov korak pozdravlja. Konservativna »Deutsche Tageszeitung« smatra Wilsonovo noto in izjavo Lansinga za grožnjo Nemčiji, češ da se bo Amerika udeležila vojske na strani naših sovražnikov, če bi Nemčija Angliji ne ugodila. Glasilo konservativcev »Kreuzzeitung« pravi, da Nemčija zdaj nima povoda, da bi Wilsonu naznanila svoje pogoje in da bi bilo odveč pogajati se po ovinikih čez Washington. Če je ob dobrih razmerah Amerike s sporazumom tem Wilsonov predlog bolj ljub in če sporazum naznani svoje pogoje, bi se ne pomišljali slediti temu zgledu. »Kölnische Zeitung«, o kateri se pravi, da je v dobrih zvezah z nemškim zunanjim uradom, pa piše o Wilsonovi noti: Kakor je Wilsonov korak presenetil, ravno tako se mora previdno presojati. Ne ve se še, če hoče doseči, da se objavijo pogoji ali hoče izprošiti le zaupljivo izmenjavo nazorov med vojskujoci se državami, kar namerava nota osrednjih velesil. Če namerava Wilson doseči, da se naznanijo tisti pogoji, pod katerimi bi hoteli obe skupini skleniti mir, bi le poojtrili nasprotstva, mesto da bi jih omilili in bi se mir oddaljil. Nemčija je zagotovila, da njene pravice in zahteve ne nasprotujejo pravici drugih narodov, da tvorijo njeni predlogi pripraven temelj za obnovitev trajnega miru. Dalje četverozveza ne bo šla.

Sodba nemških vladnih krogov o Wilsonovi noti.

Berlin, 22. decembra. Tukajšnji poučeni krogi se še o Wilsonovem koraku ne izražajo. Opozarja se, da je Wilson brez vednosti nemške vlade naslovil svojo noto vojskujoci se velesilam, a tudi nemška vlada je postopala popolnoma samostojno, ko je s svojimi zavezniki ponudila mir in ni nikakor pričakovala sedanje ameriške note. Počakati se še mora, kakšen uspeh bo dosegel Wilsonov korak. Če bo Wilson mogel vplivati na odgovor sporazuma, se še ne more znati, kakor se tudi ne ve, če se bo vsled Wilsonovega nastopa približal mir ali ne.

Angleške vladne kroge Wilsonova nota presenetila.

Haag. Wilsonova nota silovito učinkuje. Londonski vladni krogi, ki jih je Wilsonov nastop presenetil, ne skrivajo svojega presenečenja. Popolnoma nemških mirovniških ponudb zdaj skoraj ni mogoče odkloniti, ker se nahaja sporazum v nevarnosti, da Amerika prepove izvoz živil in streliva. Wilsonova nota se smatra za oporo miru.

Angleški vojni hujskači o Wilsonovi noti.

Amsterdam, 23. decembra. (K. u.) »Times« pišejo o Wilsonovi noti: Velesile sporazuma bodo, o tem se ne dvomi, obravnavale Wilsonovo noto tako, kakor je postopal Lincoln nasproti vsem posredovanjem s strani Evrope. Zavezniki ne morejo poslušati Wilsonovega zagovora. Najviljudnejši bodo nasproti Wilsonu, kakor to zasluži; a zabraniti jim ne more, da bi ne smeli braniti svobode narodov. »Times« pravi, da je nepričakovani Wilsonov korak zelo presenetil, posebno že zato, ker so važni ameriški listi (podkupljeni po vojnih hujskačih, kakor »Times«, o. u.)

pozdravili odklonitev Lloyd Georgeja. Zdi se, da se Wilson ne ozira na večino ameriškega javnega mnenja.

Novi angleški ministri se že pripravljajo.
Curiah, 22. decembra. Iz Londona: »Daily News« razpravljajo v daljšem članku popolnoma odkritosrečno, da so nastale v novem angleškem ministristvu že difference vsled odgovora osrednjim velesilam.

»Times« o Wilsonu.
Amsterdam. (Kor. ur.) »Times« poročajo: Washingtonski uradni krogi sodijo, da pot do pogajanja ni popolnoma zaprta, a mir je le še daleč. Wilson je zato pravilno postopal, ko je predčasno posredovanje odklonil.

Padec papirjev na borzi v Newyorku.
Berlin. Iz Newyorka: V četrtek se je nahajala borza pod vtisom Wilsonovega nastopa. Papirji so se zelo ponujali; posebno oni vojne industrije, a seveda so padali. Tudi železniške akcije se niso mogle držati in so zelo padle. Prodali so za slabo ceno 3,200.000 akcij.

Panika na borzi v Tokiju.
Haag, 22. decembra. Na borzi v Tokiju je vsled nemške mirovne ponudbe nastala taka panika, da so jo morali za več dni zapreti.

Bolgarska izjava o mirovni ponudbi.
Sofija, 23. dec. (K. u.) V »Utru« je izrazil predsednik zbornice Vašev glede na mirovno noto: Sovražne vlade izjavljajo, da hočejo nadaljevati vojsko, dokler se ne bo dosegel mir. Zmaga je pa v rokah četverozveze, ki doseže še vsaki dan nove uspehe in pričakuje, da se bodo še nadaljevali. Kaj naj koristi sporazumu, če se bo nadaljevala vojska, ki vedno bolj položaj četverozveze utrjuje? Naša poročila pravijo, da mnenje armad sporazuma nikakor ne soglašajo z besedami državnikov sporazuma. Mirovna ponudba bo naletela na vedno močnejši odmev in bo rodila pričakovani rezultat.

31 francoskih poslancev za takojšnji mir.
Lugano, 22. decembra. 31. francoskih poslancev je podpisalo manifest, ki zahteva, naj se takoj sklene mir.

Vojaki proti francoski ljudovladi.
Genfski list »Bonnet Rouge« poroča, da je v pariškem metropolskem gledališču oklofutal neki častnik socialističnega poslanca Veberja; a svojega imena ni hotel povedati, dasi mu je Veber izročil svojo posetnico. List pravi, da bo republika izgubljena, če ne bo parlament zopet postal močnejši, kot so vojaški krogi. Veliko pozornost povzroča dnevno povelje generala Maugina, ki poziva vojske na najsikrajniji odpor, če bi hotel parlament razpravljati o nemški mirovni ponudbi.

Nizozemska pripravljena za mir in za vojsko.

Haag, 22. decembra. (Kor. ur.) V včerajšnji seji nizozemske zbornice so razpravljali o brambi dežele. Notranji minister Van der Linden je rekel, da smatra vprašanje miru za tako važno stvar, da bo o njem trajno poročal vladi. Vojni minister Bosboom je rekel glede na vojno pripravljenost, da je od avgusta leta 1914 osebje njegovega oddelka pripravljeno na to, da prično lahko vsak trenutek puške pokati in da je zelo zadovoljen s pripravljenostjo nizozemske armade.

Iz angleške zbornice.

London, 22. decembra. (K. u.) Reuter: Glede na nemško mirovno ponudbo je izjavil Bonar Law v poslaniški zbornici: Ne vojskujemo se za ozemlje ali za večjo moč kakega naroda; vojskujemo se marveč za dve stvari: vojskujemo se zdaj za mir, a vojskujemo se tudi za to, da zavarujemo čas miru, ko pride. Predloženi nam mirovni predlogi se ne naslanjajo zgolj na nemške zmage, marveč se sklicujejo, da jih stavijo z ozirom na človekoljubje. Zbornica naj pomisli, kakšne grozovitosti je povzročila sedanja vojska v Belgiji, kakšne grozovitosti na morju in na suhem in kakšno klanje ljudi v Armeniji, ki bi ga bila Nemčija ustavila lahko z eno besedo. Upoštevajmo, da bi se ta vojska zaman izvojskovala, če nečemo ustvariti varnosti za to, da ne bo nikdar več mogoče kakemu posameznemu možu ali skupini ljudi strmoglaviti svet v stisko vojske. Se li ne more popraviti storjena krivica? Naj li pride mir, ne da bi bilo masečevano največje hudodelstvo v povestnici sveta? Uverjen sem, da je dežela pripravljena za vsako žrtev, če si bo na jasnem o položaju.

Ojstri napadi na načelnika angleškega generalnega štaba.

V angleški poslaniški zbornici je poslanec King oistro napadel načelnika angleškega generalnega štaba Williama Robertsona.

Iz angleškega prestolnega govora.
London, 23. decembra. (K. u.) Reuter: Parlament je bil danes zaključen s slede-

čim prestolnim govorom: V vseh mesecih, ki so minuli od mojega zadnjega govora, sta moja modnarica in armada skupno z našimi hrabrimi in zvestimi zavezniki upravičili s svojo neprestano hrabrostjo in nepremagljivo srčnostjo visoko upanje, ki se ga imel do njih. Popolnoma se zanašam da bodo njih dolgi boji in napor, katere podpira neupogljiva odločnost vseh mojih podanikov v celi državi, dosegli, da se bodo zmagovito uresničili smotri, za katere sem šel v to vojsko. Moja vlada se je preosnovala; neizpremenljivo in neupogljivo bo te smotre zasledovala. Gospodje gosposke zbornice! Zahvaljujem se vam za neomejeno radodarnost, s katero ste vztrajno pridobili sredstva za vojna bremena. Odločno nadaljevanje vojske mora biti edino stidmljenje, dokler ne dosežemo tistih pravic, ki so jih naši sovražniki tako brezobzirno kršili in dokler ne bomo postavili varnost Evrope na trden temelj. V tej sveti stvari me bdo gotovo podpirali vsi moji narodi. Molim k vsemogočnemu Bogu, naj nam podeli svoj blagoslov. Parlament je bil do 7. februarja 1917 oggoden.

Kako želi ententa razdeliti svet.

Italijanski mirovni pogoji.
Lugano, 22. dec. »Popolo d'Italia« objavlja mirovne pogoje, kakor si jih misli ravnatelj Mussolini: Belgija, Srbija in Črnagora samostojne, Poljska združena in neodvisna, vrnitev Alzacije in Lotarinške Francoski; Avstrija se razdeli in se proglase Češka, Ogrska in Nemška Avstrija za samostojne države; Galicijo dobi Rusija, Bukovino in Sedmograško Rumunija; Bosno, Hercegovino in Hrvaško Srbija; Južna Tirolska do razvodja, Istra, Trst, Reka, dalmatinski otoki in Dalmacija do Neretve pripadajo Italiji; ostanek Dalmacije do Kotora Srbiji; Albanija bo neodvisna pod pokroviteljstvom Italije. Turki se morajo umakniti v Azijo in Carigrad postane republikanska prosta država. Nemčija mora leta 1871. Franciji »oropanih« pet milijard vrniti in dobi del svojih kolonij nazaj. — Uredništva lista »Popolo d'Italia« pripominja: To je tudi naše mnenje. Mi nečemo niti osvajati, niti popuščati, marveč hočemo Evropo na podlagi narodnosti. Bo pa li Nemčija brez odločilne zmage našega orožja šla na to? To je veliko vprašanje, za kojega rešitev se moramo vedno močnejše oboroževati.

Kako žele Angleži razdeliti svet.

Znani svetovni popotnik in diplomatični sotrduin angleškega zunanjega urada, sir Henri Johnston, pravi v listu »Daily Mail«, da more Anglija s sporazumom dovoliti sledeči mir: 1. Vrniti se mora Belgija in zasedeni del Francije. Nemčija in Anglija plačata vsaka po 100 milijonov funtov odškodnine in podpore, da se to ozemlje zopet obnovi. Za Anglijo to ni veliko, ker izda tako vsoto za vojsko v 20. dneh. 2. Rusiji se vrne vse, kar je izgubila. Ustanovi se neodvisna Poljska brez Litve in rusinskega dela Galicije. Rusinski gališki del se združi z Malo Rusijo. 3. Rusija dobi prosti prevoz skozi Dardanele temeljem pogodbe z Bolgarijo in s Črnogoro. Srbija, Črnogora in Rumunija naj se izpraznejo; škodo jim povrneta osrednji velesili in tri velesile sporazuma. 4. Rusija dobi Armenijo, ki jo bo Turčija izpraznila. Francija dobi protektorat Sirije, Anglija dobi Sinajski polotok in deželo ob Evfratu do Bagdada. Perzija pride pod skupno nadzorstvo Anglije in Rusije ob svobodni trgovini; Egipt ostane, kar je (?), Armenija dobi avtonomijo. 5. Italija dobi »Trentino« (?), dalje varstvo Albanije in morebiti tudi še Rod, Dodekanes in še nekaj maloazijskih otokov. 6. Vzhodna Afrika se vrne Nemčiji, ki se bo še odškodovala na turškem ozemlju. 7. Anglija opusti name ravane načrte o varstvu carine in o najugodnejših tarifih za nevtralne in zvezne države.

Izprememba v skupnem ministristvu.

Burian odstopil kot zunanji minister in postal skupni finančni minister. - Zunanji minister postal grof Czernin.

Dunaj, 23. decembra. (Kor. ur.) Današnja »Wiener Zeitung« objavlja sledeča Najvišja lastnoročna pisma:

Ljubi princ Hohenlohe!
Ustrezajoč Vaši prošnji Vas v milosti očevoem posla Mojega skupnega finančnega ministra in Vam ob tej priliki izražam za Vaše požrtvovalno domoljubno delovanje na tem mestu Mojo najtoplejšo zahvalo in Moje pripoznanje. Pridržim si, da Vas zopet v službi zaposlim.

Dunaj, 22. decembra 1916.

Karel I. r.
Burian I. r.

Ljubi baron Burian!
Ustrezajoč Vaši prošnji, da bi bili oproščeni posla ministra moje hiše in zu-

nanjih zadev, v milosti potrduim po Vas naproseno odvezo. Ob tej priliki Vam izražam za vodstvo tega urada v težavnih razmerah in za požrtvovalne izvršne zasluge Moje popolno priznanje in Mojo posebno zahvalo.

Uvažujoč Vašo na vodilnih mestih vselej izkazano izkušnost in uspešno delovanje, Vas imenujem Mojim skupnim finančnim ministrom in Vam podeljujem v znamenje Moje naklonjenosti briljante k velikem križu Mojega reda sv. Štefana.

Dunaj, 22. decembra 1916.

Karel I. r.

Burian I. r.

Ljubi grof Czernin!
Imenujem Vas za ministra Moje hiše in zunanjih stvari in Vam poverim predsedstvo v skupnem ministristkem svetu.

Dunaj, 22. decembra 1916.

Karel I. r.

Czernin I. r.

Ljubi grof Czernin!
Ko mojega skupnega finančnega ministra Konrada princa Hohenlohe-Schillingfürsta z lastnoročnim pismom, katerega prepis je v Vašo vednost priložen, na njegovo prošnjo tega mesta oproščam, imenujem tajnega svetnika Štefana barona Buriana pl. Rajecz za mojega skupnega finančnega ministra.

Dunaj, 22. decembra 1916.

Karel I. r.

Czernin I. r.

× × ×

Vsak dan nam prinese nekaj novega. Danes so zopet važne izpremembe v skupnem ministristvu in na največjih dvornih mestih, ki vzbujajo pozornost. Zunanji minister baron Burian, ki boleha na jetrih in na ogrskem parlamentu, je odstopil. Prva bolezen pa ni tako težka, da bi ne mogel zopet prevzeti skupnega finančnega ministristva. Da baron Burian ne bo več dolgo zunanji minister, je bilo splošno mnenje. Izprememba je pa prišla zelo hitro, tako hitro, da je mnoge presenetila.

Na Burianovo mesto stopi neposredni svetovalec krone grof Otokar Czernin, bivši poslanik v Rumuniji. Vsem je še v spominu, kako so ga v ogrski zbornici Mažari napadali ob vpadu Rumunov na Sedmograško. Rdeča knjiga, ki je kmalu nato izšla, mu je pa izstavila najlepše izpričevalo kot diplomatu. Grof Czernin velja v najvišjih krogih kot najzmožnejši avstrijski diplomat. Star je šele 44 let. Za poslanika v Bukareštu je bil imenovan leta 1913. Grof Czernin, ki je dosmrtni član gosposke zbornice, pripada desnemu krilu ustavne stranke in je ponovno nastopal v notranjopolitičnih vprašanjih ter tudi mnogo pisal. Leta 1903 je bil tudi član ustavovernega veleposestva v češkem deželnem zboru, kjer z dr. Baernreitherjem, grofom Nosticem in vitezm Pergerjem posegel v pravna pogajanja. Grof Czernin je bil zaupnik blagopokojnega nadvojvode Franca Ferdinanda. Na Czerninovem gradu Vinar je nadvojvoda Franc Ferdinand pogosto bival kot lovski gost. Grof Czernin je bil tudi med soustanovitelji »Reichsposte«.

Da je Burian postal skupni finančni minister, je umljivo, ker mora izmed treh skupnih ministrov vedno biti en ogrski državljani.

Princ Hohenlohe, ki je odstopil kot skupni finančni minister, dobi poseben delokrog v najbližji okolici cesarja kot naslednik prvega najvišjega dvornega mojstra kneza Montenuova. Nam Slovencem je princ Hohenlohe kot bivši tržaški namestnik v najboljšem spominu.

Kakor se čuje, se bodo v prihodnjih dneh izvršile še druge izpremembe na dvornih mestih. Sedanji drugi najvišji dvorni mojster grof Berchtold bo najbrže ostal na svojem mestu, utegne pa postati najvišji komornik. V tem slučaju bi stopil na njegovo mesto knez Karel Weikersheim kot drugi najvišji dvorni mojster. Če bo grof Berchtold postal najvišji komornik, bo dosedanji najvišji komornik grof Karel Lanckoroński imenovan za glavnega intendanta dvornih gledališč.

Sledile bodo še izpremembe v vojaški pisarni mladega cesarja, ki se bodo prilagodile novemu toku hitrega delovanja. Tako bo še pred novim letom izvršen največji del osebnih in stvarnih izprememb, kar je vsled izpremembe na prestolu samooobsebi umljivo.

Nazvažnejša je pač izprememba v zunanjem ministristvu. Grof Czernin je gotovo samozavestna osebnost, ki razpolaga z velikimi sposobnostmi, in je znan kot mož dejanj. V sedanjem času je obilo prilike, da uveljavi te lastnosti. Visoki cilj miru se je vsled najnovejše akcije Wilsonove zopet nekoliko približal. Naj govore v Londonu, Parizu, Petrogradu in v Rimu, kar hočejo, vprašanja miru ni mogoče več zadržati. Dokaz za to je previden nastop Wilsona, česar ne bi nikdar storil, če ne bi bila za željo vidna še tudi pot. Od grofa Czernina se veliko zahteva. Če bo te zahteve izpolnil in če bo kos svojemu uradu, bo kmalu popolnoma jasno.

Nova vlada grofa Clam-Martinica.

O predgovodini nove vlade

poroča »Zeita« iz parlamentarnih krogov: Prvotno se je nameravalo, naj bi poslovalo Spitzmüllerjevo ministrstvo le kot prehodno ministrstvo, ki naj bi rešilo le najbolj pereča vprašanja, a pozneje naj bi se umaknilo trajni vladi. Imenovalo se je že takrat ime grofa Clam-Martinica. Prvotno se je Spitzmüller s to skromno nalogo zadovoljil, a med svojimi pogajanjmi ga je prevzelo častihlepije, da bi sam rešil velika narodna politična vprašanja, a naletel je na težave. Ko se je cesar vrnil v ponedeljek z juga, mu ni mogel predložiti ministrstva. Nemški parlamentarci niso hoteli vstopiti v njegovo vladu, ker so vedeli, kako daleč da sme Spitzmüller iti. V torek je dr. Spitzmüller že znal, da ne bo mogel izvesti večjih nalog. Grof Clam-Martinic je na to v 24. urah sestavil koalicijsko vladu.

Časopisje o novi koalicijski vladi.

Nemško nacionalni »Grazer Tagblatt« se čudi, ker je češko nemški dr. Urban vstopil v Clam Martinicovo vladu, dasi je pred kratkim odklonil vabilo, naj prevzame ministrstvo, nemškemu Spitzmüllerju. Pravi, da nasproti takemu novemu pozivu ne zadoščajo stari politični pojmi in se tolaži, češ da je vojska vrgla marsikaj starega med staro šaro. In pri nas brije ostrejši veter, kar vlada cesar Karel. List pravi, da se tudi razmere na jugu ne smejo prezreti in da naj se vsa vprašanja rešijo z enim udarcem z ali pa brez parlamenta. Čudno, ker se nemškonalionalna gospoda najskrajnejšega levega krila, ki se zbira okoli »Grazer Tagblatt«, tako parlamenta boji. Razmere na jugu? List je ta stavek zavil v »mistično« temo; naj pove, kaj s tem misli, da moremo i mi povedati, kaj in kako da sodimo. Da se »Grazer Tagblatt« v Čeha grofa Clama Martinica zadira, je pa nekaj, česar smo pri njem itak navajeni.

»Tagesspost« opozarja, da je grof Clam-Martinic hitro sestavil vladu. Zadovoljen ni, ker alpski Nemci niso v novi vladi zastopani. Previdno pa opozarja, da bi bilo napakno, če bi novi vladi, ki mora rešiti take važne naloge, že naprej odpovedali vsako zaupanje in bi se kujali in bi ne zaupljivo stali alpski Nemci v kotu, ker mlada, krepka volja gleda na to, da se bo zgodilo, kar je dobro, da postavi državo očetov skupno s svojimi narodi na nove, trmelje temelje. Prvi poizkusni pomen bo tvorila nagodba z Ogrsko, ker se Tiszov ministrski sedež daje. Novi mož, nova vlada, a tudi nova politika se napoveduje v Avstriji. Če kdaj, velja zdaj Nemcem v tej državi, naj se spomnijo svoje usode in svoje bodočnosti.

»Arbeiterzeitung« piše med drugim: »Možje, ki tvorijo s Clam Martinicom kabinet, so izbrani nebirokratje, moške tako-zvanega praktičnega življenja; birokracija se jim bo morala podrediti in jim pomagati. Socialno je ta vlada popolno nasprotje vladi grofa Stürgkha, politično se temeljito razločuje od tega, kar je hotel Spitzmüller, narodno ravno nasprotno, kar se je o Spitzmüllerju govorilo. Pozorišče se je popolnoma izpremenilo.

Marek se vrne v finančno ministrstvo.

Dunaj, 22. decembra. (Kor. ur.) Listi poročajo: Prejšnji finančni minister Marek se bo vrnil v finančno ministrstvo kot prvi sekčni načelnik.

Poljaki o posebnem stališču Galicije.

Korespondenca »Polonica« izvaja: Vprašanje o posebnem stališču Galicije je postalo v toliko pereče, ker se z njim najbolj pečajo marsikateri nepoljske politične stranke v Avstriji. V zvezi je to vprašanje z zopetno oživitvijo parlamenta. Že za to je nemogoče, da bi se že zdaj izvedelo, če bo nova vlada hitro izvedla novo preuredbo Galicije ali če jo bo za poznejše čase odgodila. Poljsko kolo je upoštevalo položaj, ki je nastal z odstopom Koerberjeve vlade, parlamentarna komisija je izvedla predpela, da stavi glede na bodočnost Galicije zahteve političnega in gospodarskega značaja. Vsa upravna vprašanja in gospodarske zadeve bodo proučili posebni pododseki, v katerih so poslanci in člani gosposke zbornice; pritegnili bodo k posvetu tudi najuglednejše gališke politike in strokovnjake. Z ozirom na cesarjevo lastnoročno pismo s 4. novembra o napovedanem posebnem stališču Galicije, morajo zastopniki poljskega naroda skrbeti, da se ne bo Galiciji zametil le narodni razvoj, marveč da se postavi tudi na trajen temelj popolna gospodarska ozdravitev nešteti ran, ki jih je deželi zadala vojska. Naj se že premišluje in sodi kakorkoli, a prezreti se ne sme okolnost, da more postati Galicija samostojna šele potem, ko se bo sklenil mir in da vsako podaljšanje vojke po sovražnikih osrednjih velesil, kakor tudi marsikatero drugo vprašanje potisne v ozadje.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 23. decembra. (Kor. ur.) Iz poslaniške zbornice: 22. t. m. je zbornica magnatov pisмено naznanila, da je sprejela sklepe poslaniške zbornice. Predsednik je na to naznanil, da bo seja ob kronanju 30. t. m. ob pol 7. zjutraj v kupulni dvorani parlamenta; od seje se bo podal državni zbor korporativno v cerkev, kjer bo izvedeno kronanje. Po kronanju in po slavnostih, ki bodo v zvezi z njim, se bo vrnil državni zbor v kupulno dvorano, kjer se bo prečital zapisnik skupne seje, ki se bo nato zaključila. (Splošno pritrjevanje.) Zbornica je končno predsednika pooblastila, da spoštljivo čestita Njegovemu Veličanstvu ob novem letu. Seja je bila ob tri četrt na 12 zaključena.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 21. decembra. Sabor je razpravljaval indemitetno predlogo. Ko je govorilo več govornikov, se razprava prekine. Prečital se je na to banov dopis, ki vabi sabor, naj se udeleži kronanja Njegovega Veličanstva. Poslanec dr. Pavelić (Starčevićeva stranka) je prečital na to v imenu vseh treh strank državnopravne opozicije izjavo, s katero odklanjajo udeležbo pri kronanju, oziroma vabilo h kronanju radi državnopravnih, političnih, narodnih in ustavnih razlogov; člani opozicije so na to pojoč »Liepa naša domovina« zapustili dvorano. Predsednik je na to predlagal, naj se sabor odzove vabilu in izvoli deputacijo osmih poslancev, ki bodo navzoči pri kronanju. Predlog se je sprejel. Sejo so na to zaključili in določili bodočo sejo za jutri ob 10. uri dopoldne s sledečim sporedom: 1. Volitev deputacije, ki naj jo pošlje sabor h kronanju. 2. Nadaljevanje indemitetne predloge.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 22. dec. Uradno:

Bojna črta maršala pl.

Mackensena.

Nobenih važnih dogodkov.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

Na obeh straneh doline Trotus brez uspešna sovražna podjetja.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Nemške čete so prodrle skozi dve sovražni postojanki do Zwyzyna; vrnile so se s plenom in z ujetniki.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 22. dec. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Ob Dvini in ob Stohodu so Rusi več časa streljali s topovi. Jugovzhodno Rige smo odbili: sunek dveh sovražnih stotnij. — Severozahodno Zalošč so vdrl nemške napadalne čete v obe prednji postojanki Rusov in v vas Zwizyn; po razstrelbi 4 metalcov min so se vrnili s 34 ujetniki in 2 strojnima puškama nazaj.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

Izjalovil se je sovražni napad pri Guebmerju, severno doline Trotusul.

Bojna skupina maršala plem. Mackensena.

Na Velikem Vlaškem se položaj ni izpremenil. Dobruška armada je napredovala in je ujela 900 mož.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 21. decembra. Uradno: V Dobrudži poizvedovalni boji na celi fronti. V vzhodni Vlaški nič novega.

Rusi se pripravljajo za obrambo.

Berlin, 22. decembra. »Daily Chronicle« poroča iz ruskega glavnega stana: Začeta izpraznitev ozemlja Braila—Galac je ustavljena. Ruska armada je zasedla oba kraja in se pripravlja za obrambo.

Ruska armada pripravljena za novo ofenzivo.

Curih, 22. decembra. Listi poročajo iz ruskega glavnega stana: Ruska armada je pripravljena za novo ofenzivo; črto Seret bado branili do skrajnosti. Časopisje napoveduje ofenzivo Brusilova za zopetno osvojitve Rumunije.

Rumunska armada še ni na varnem.

Lučano, 22. decembra. Včeraj v Pariz došlo poročilo, da je rumunska armada že došla za Seret in da je na varnem, se ne potrjuje. Položaj je tembolj izredno nevaren, ker prodira deveta armada kot močeden klin proti Braili, da odreže tu pot Rumunom, ki naj bi krili umikanje.

Mackensenov bliskovni vlak.

»Ruski Invalid« pravi, da prodira deveta armada proti Seretu liki bliskovni vlak. Svoje velike uspehe na vzhodnem Vlaškem je priboril sovražnik, ker je njegova konjenica v boju peš izvrstno izurjena.

V Hirsovi.

»Rusko Slovo« poroča iz Izmaila, da je sovražnik vkorakal v popolnoma uničeno mesto Hirsova in da prodira zelo hitro proti severu, ki mu pa ne bo dosti pomagalo, ker od 5000 stoji le še mogoče 6 hiš. Mogoče se bodo v Dobrudži razvili boji, ker so Rusi močno ojačeni. Sovražnik operira zelo spretno, nastopajo tudi močne konjeniške množice.

Zapeljana Rumuni'a.

V »Odeških Vedomostih« ponavlja Bratianu svoje očitke nasproti sporazumu, ki je zapeljal Rumunijo. Niti Rusija in niti Anglija nista držali, kar sta obetali, pač pa sta vedno trdili, da Nemčija in Avstrija nista več sposobni za ofenzivo.

Ostanki rumunske armade.

»Petit Parisien« javlja, da znaša ostanki rumunske armade 350.000 mož, ki so že došli za rusko bojno črto, kjer jih iznova organizirajo.

Samoumor načelnika rumunskega generalnega štaba.

Bukarešt, 22. decembra. Načelnik rumunskega generalnega štaba general Kottu je po bitki ob Argesulu umrl nagle smrti. Govori se, da ni umrl naravne smrti. Dolžili so ga izdajalstva. Pokopan ej bil 3. decembra brez vojaških časti. Trdi se, da je izvršil samoumor.

Ruski dvorni vlak ponesrečil.

Agentura »Radio« poroča: Dvorni vlak, s katerim se je vozil veliki knez Mihajlovič, je pri Tiflisu trčil s tovornim vlakom. 20 oseb je bilo ubitih; veliki knez je ostal nepoškodovan.

Boji v Macedoniji.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 21. decembra. Uradno: Pri Bitolju osamljen topovski ogenj, ob ovinku Črne ljut topovski ogenj. Sovražni napad na višine zahodno od točke 1050 so nemške čete odbile z zapiralnim ognjem in z ročnimi granatami. Vzhodno od Črne živahen obojestranski topovski ogenj, enako na obeh straneh Vardarja, na Belašici in ob Strumi.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 22. dec. Veliki glavni stan:

Ob Strumi praske patrolj.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 22. decembra. Uradno: Nobenih posebnih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

22. decembra. Na celi bojni črti tu in tam streljanje s topovi. Na Goriškem je bila zopet neka naša bolnišnica zadeta; označena je bila z daleč vidnim nevtralnim znakom. Med sanitetnim osobljem sta bila dva mrtva in štirje ranjenci. Na Krasu je naša pehota z malimi presenetljivimi napadi zasedla nekaj postojank in jih takoj utrdila. Sovražna letala so poizkušala izpasti za naše črte. Ogenj obrambnih baterij jih je hitro prepočil. Nekaj granat je padlo na Grigno (Suganska dolina), Calalzo (Oten dolina), v Plave in v Vrtojbo (jugovzhodno Gorice), ne da bi bilo kaj žrtev ali škode na blagu.

Italijanski vojni stroški.

Italijanska vlada je nedavno v pomirjenju ljudstva izjavila, da vojni stroški doslej ne presegajo 12 in pol milijarde. List »Popolo Romano« je pa sedaj dokazal, da znašajo toliko le tisti vojni stroški, ki so bili doslej v gotovini plačani; neplačani in z zakladnicami plačani vojni stroški pa znašajo do 7 milijard, tako da je stala vojna doslej Italijo 20 milijard.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 22. dec. Veliki glavni stan:

Blizu obali, ob Somme in na vzhodni obali Moze se je ponoči pomnožilo streljanje s topovi. Ob Yseru je bila ena sovražna straža prepočena.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Izpremembe na francoskih poveljniških mestih.

»Tagesanzeiger« poroča: Dosedanji francoski vrhovni poveljnik ob Somme general Foch je zapustil svoje mesto in je prevzel vodstvo armade v Vogezi. Poveljstvo tretje francoske armadne skupine je prevzel Castelnau.

Nova nota sporazuma Grški.

London, 21. decembra. (Kor. ur.) Reuter javlja: Pričakuje se, da se bo nova nota sporazuma grški vladi vročila danes. Ne ve se še, če je določen rok za odgovor. Glavne zahteve zaveznikov bodo: Zabranitev shodov na starem Grškem; nadzorstvo pošte in železnice, izpustitev zaprtih Venicelovcev in preiskava o nemirih 1. in 2. decembra po mešani komisiji.

Grška začetnica?

Rotterdam, 22. dec. (K. u.) Londonski »Daily Telegraph« je poročal 18. t. m. s Pireja: Zveza rezervistov in vojakov delajo na to, naj grška vlada prekliche sprejem ultimata. Položaj, kakor vse kaže, se tako izpreminja, da ga oblasti ne bodo mogle več nadvladati. Diplomati sporazuma sodijo pesimistično o bodočnosti. (Notica Wolffovega urada: Pravi angleški opis! Kaj pa, če sta Reuter in Havas, ko sta poročala o brezpogojni predaji Grške, naselila in sta bila mistificirana?)

Venizelos.

Berlin, 22. decembra. Venizelos bo v kratkem obiskal ententina glavna mesta, da se razgovori.

Grški kralj bolan.

Iz zdravniških krogov se poroča, da se je zdravje grškega kralja poslabšalo in da mu bodo najbrže morali zopet operirati rebra.

Na morju.

Dva podmorska čolna ob italijanski obali.

Bern, 23. dec. (K. u.) »Petit Journal« poroča iz Genove: Zadnje dni so opazili v Genovi, Nerviju in v Arenzonu dva podmorska čolna. En oboroženi parnik je potopljen.

Podmorski čoln »U 46« izgubljen.

Berlin, 22. decembra. (K. u.) Poroča se, da so sovražne sile v Biskajskem zalivu potopile podmorski čoln »U 46«.

22.000 ton v 24 urah potopljenih.

Berlin, 22. decembra. (K. u.) Po poročilih, ki so do zdaj došla, so v zadnjih 24 urah potopili podmorski čolni 16 ladij z vsebino 22.000 ton, med njimi 10 sovražnih ladij.

Dnevne novice.

+ Dvomljevci. Ni malo takih, ki si natiroma mislijo, pa tudi povedo, češ: Zdaj le država že obeta tako lepe obresti za V. vojno posojilo, a vprašanje je, koliko časa bo tako visoke obresti tudi izplačevala? Ali ne bo lepega dne rekla: Obresti za vojno posojilo se znižajo za toliko in toliko. Potem pa vzemi svoj denar nazaj, če moreš! Tako si mislijo dvomljevci in — nič ne podpisujejo ali pa le neznačne zneske. Ta nezaupnost nasproti državi pač ni opravičena. Država bo pač držala besedo. In jo bo tudi mogla. Po vojni se bo gospodarsko življenje silno dvignilo in država bo imela bogate davčne in carinske vire. Kar bo izdala za obresti, bo dobila v obliki neposrednih davkov po raznih drugih potih zopet nazaj. Saj lastniki državnih zadolžnic obresti pač ne bodo suhih pojedli ali zakopali, marveč jih bodo spravili zopet v promet. In od tega ima vselej svojo korist tudi država. Tedaj se bo šele prav pokazalo, koliko je vredno, da naša država ne najema dragih posojil v inozemstvu, marveč doma. Tako bodo tudi vse obresti ostale takorekoč v družini. Kar bo država dala za obresti svojim domačim upnikom, bo dala sama sebi in radi visokih obresti torej ne bo obuboževala. Zato bo mogla obresti tudi trajno plačevati v določeni višini. Dvom v tem oziru je tedaj neopravičen in naj nikogar ne odvrne od podpisa V. vojne posojila!

+ Za palačno damo Njenega Veličanstva cesarice Cite je imenovana gospa baronica Klementina pl. Lewet z o w, rojena grofica Lanthieri baronica pl. Schönhaus.

+ »Information« o novih možeh. »Information« piše: Grof Clam-Martinic uživa že davno popolno zaupanje najvišje cesarske hiše. Spadal je, kakor je znano, k izbranim intimnim prijateljem in cenjenim svetovalcem pok. nadvojvode - prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Ze tedaj je bil za velike stvari izbran in sedaj je ravnokar uspešno nastopil strmo pot, ki ga je dovedla do najvišje državne službe. Naj ob tej priliki zopet opozorimo, kako ostroviden je bil v Bogu počivajoči prestolonaslednik pri izbiri svojih prijateljev in zapupnih osebnosti, kakor smo bili že pred kratkim storili, ko smo pisali o uspešnem, izbornem delovanju poslanika grofa Otokarja Czernina.

+ Zasedanje državnega zbora bo, kakor poizve »Zeit«, vsled ustanovitve nove vlade zopet odgodeno. Novo zasedanje bo otvorjeno šele koncem februarja ali pa začetkom marca.

+ Našim vojakom! Ko zaključujemo letošnje božično število našega lista, se

Podpisujte V. avstrijsko vojno posojilo!

posebno toplo spominjamo naših najhvalnejših čitateljev in najzvestejših sodelavcev — naših dragih vojakov. Z vseh bojišč, iz bolnišnic, vojašnic, etapnih postaj itd. dobivamo dan za dnevom pozdrave in dopise naših fantov in mož, ki pričajo, kako iskreno je razmerje med našimi vojniki in »Slovincem«. To nas srčno veseli in trdno upamo, da bo to razmerje vedno ostalo neskaljeno. Z najboljšimi upi čakamo onega slavnega dne, ko bomo mogli našim s končano veljavno zmago venčanim junakom pisati v »Slovincu« dobrodošlico ob vrnitvi v domovino! Danes se jim najpristrajše zahvaljujemo za njihovo zvestost in naklonjenost ter jih prosimo, naj ostanejo našemu listu enako zvesti prijatelji tudi v bodoče. Zahvaljujemo se jim pa tudi v imenu celega naroda za njih hrabro in junaško obnašanje v brambi domovine, s katerim so proslavili ne le sebe, marveč cel narod. V njihovih neprimerljivih zaslugah, združenih z vzorno požrtvovalnostjo in zvestobo ostalega slovenskega ljudstva za skupno domovinsko stvar, imamo Slovenci dragoceno jamstvo lepše bodočnosti. V trdni nadi na to lepšo bodočnost kličemo našim dičnim junakom širom domačih in tujih dežel: Srečen Vam Božič! Bog z Vami!

+ Stanje sarajevskega nadškofa dr. Stadlerja je slej ko prej resno. Na lastno željo je prejel sv. zakramente za umirajočega, katere mu je v navzočnosti mostarskega škofa Alojzija Mišiča podal pomožni škof dr. Šarič.

+ Za kardinala sta imenovana vratislavski knezoškof Bertram in praški nadškof grof Pavel Huyn. Primas Nemčije, solnograški nadškof Waltner, bo imenovan kardinalom pozneje.

+ Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila poročnik 27. dom. pp. Franc Kleinik in major 3. dež. orož. pov. Julij Jagodič, pri nekem armadnem zboru. — Najvišje pohvalno priznanje sta dobila poročnik 4. domobr. pp. Adolf Jesih, pri 151 črnovoj. bat. in nadporočnik dr. jur. Josip Leskover. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil sanitetni praporščak 20. lov. bat. Franc Kocmut.

Za božičnico vdovam in sirotam kranjskih junakov so nadjel darovali: Henrik grof Attems, deželni predsednik kranjski, 100 K; Olga Rudesch, Ribnica, mesto venca na grob dvornemu svetniku Levcu, 40 K; Posojilnica v Dobropoljah 100 K; Planinšek Karol, trgovec, Ljubljana, 100 K; oskrbnikstvo Grmčič (Grünhof) 10 K; Adolf Lorand 50 K; Viljem Spitzer, Ljubljana, 50 K; Pečar Franciška, Kranjska gora, 20 K; Šterk Jurij, trgovec, Vinica, 20 K; Drašler Ivan, Borovnica, 5 K; Vukšenič Davorin, Metlika, 4 K; Feliks Urbanc, trgovec, Ljubljana, 50 K; kmetijska podružnica Lože pri Vipavi, 53 K; župni urad sv. Trije Kralji, 20 K; župni urad Domžale 50 K; farani Št. Jernej 40 K; žup. urad št. Vid pri Zatičini 41 K; Stele Jernej, Spodnja Šiška, 20 K; župni urad Črni vrh nad Idrijo 30 K; Jos. Menčinger, Orehek, 6 K; župni urad Tumice, 12 K; Ivan Abram, župnik v Črnem vrhu, 10 K; županstvo Črnuče 25 K; župni urad Trboje 10 K; župni urad Smlednik 75 K; župni urad Velesovo 20 K; župni urad Bukovšča 10 K; župni urad Krka 50 K; župni urad Lom pri Trzinu 15 K; občina Sodražica 10 K; županstvo Sp. Idrija 25 K; župni urad Dole pri Litvi 30 K; županstvo Rakel 30 K; hranilnica Škocijan 5 K; Anton Lovrenčič, Sodražica, 10 K; županstvo Št. Peter na Krasu 20 K; županstvo Ljubno 20 K; županstvo Jezica 52 K; župni urad Kamnik 30 K; Josip Lavrič, župnik Breznica, 10 K; Valentin Sitar, župnik, Št. Gotard, 10 K; Franc Lakmayer, župnik, Predvor, 8 K; županstvo Kranj 50 K; dr. Josip Marinko, prof. v pok. 10 K; Anton Klinc, župan, Gorenje polje, 10 K; župni urad škofja Loka 200 K; župni urad Cerklje na Gorenjskem 50 K; župni urad Javorje 50 K. Vsem blagim darovalcem bodi izrečena prisrčna zahvala. Naj bi se našlo še mnogo posnemalcev. Darove sprejema deželna blagajna v Ljubljani kot centrala, razen tega pa tudi vsi župni uradi in županstva na Kranjskem ter uredništva v Ljubljani izhajajočih dnevnikov. Odbor za vojne sirote.

— Vojaških poobrazov priobčujemo danes veliko število, a mnogo smo jih morali odložiti, ker so došli prepozno. Zelo radi napravimo našim vojakom to veselje, da priobčujemo njihove pozdrave. Vendar pa moramo prositi, naj se v bodočnosti v tem oziru kolikor mogoče omeje, kajti važnih dogodkov na domačem in svetovnem pozorišču je sedaj toliko, da že itak komaj izhajamo s prostorom. Papir je sedaj silno drag. Torej, vojniki, pošiljajte pozdrave neposredno svojim znanecem in prijateljem, našemu listu pa dopise o svojih bojnih činih in doživljajih, ki so splošno zanimivi.

— P. Placid Fabiani, provincial franciskanski v Ljubljani, obhaja 25. t. mes. svojo sedemdesetletnico čil, zdrav, dobre volje in vsakemu na prijazno razpolago, kakor vedno. — P. Placid je danes gotovo eden izmed najpopulárnejših ljubljancev, znan in priljubljen pri meščanskih in visokih krogih. Samo Bogu pa je znano, koliko je ta skromni sin sv. Fran-

čiška deloval za napredek svojega reda, s kolikimi skrbmi je zidal cerkev na Viču in stroške za večino pokrli, koliko umirajočih spravil z Bogom. — Te vrstice iz duše ponižnemu P. Placidu morda ne bodo všeč; gotovo mu bo všeč, ako omenimo, da se sedaj posebno mnogo trudi za zgradbo prostorne cerkve, če morda tudi le zasiline, in bi mu večjega veselja ne mogli napraviti, ako bi se ob njegovi 70letnici radodarno spomnili njegovi čestilci tega njegovega nujno potrebnega dela za razcvit krščanskega življenja v novi Ljubljani. — Še mnoga leta!

— Občine in V. vojno posojilo. C. kr. upravno sodišče na Dunaju je z razsodbo z dne 25. novembra 1916 izreklo, da posamezni davkoplačevalci nimajo pravice do pritožbe, ako se občinsko zastopstvo za podpis vojnega posojila ni omejilo zgolj na obstoječe občinsko premoženje, marveč hoče za pokritje podpisane svote naložiti občinske doklade.

Razpuščen občinski odbor. Občinski odbor občine Plac pri Svečini je vlada razpustila, ker mu je za redne seje manjkalo sklepčnosti. Večina odbornikov je namreč pri vojakih. Za vladnega komisarja je imenovan dosedanji župan Alojzij Menhart.

Bogoslovje v Mariboru. Dne 13. t. m. je posvetil prevzvišeni knezoškof č. g. Jožef Krošl, bogoslovca IV. letnika, doma v Brezicah, za dijakona, v petek 15. pa za duhovnika. Č. g. novomašnik je opravil potem svojo prvo daritev v nedeljo dne 17. decembra v Brezicah. Pridigoval mu je č. g. Franc Spindler, župnik od Sv. Jurija ob Pesnici. Č. g. novomašniku naše najiskrenejše častitke!

— Nered na pošti. Naročniki iz Trsta in okolice se nam pritožujejo, da naš list dobe jako neredno, nekateri šele tretji ali drugi dan po izdaji, dočim drugi listi redno dohajajo. Prišli bomo na sled takega mu čudnemu neredu na pošti! Gg. naročnike prosimo, naj vsak nered uredništvu po dopisnici sporoči.

— Draginske doklade umirovljenim poštanim uslužbencem. Vlada je vsled obstoječe splošne draginje dovolila tudi umirovljenim poštanim uslužbencem, kot poštarjem, njih vdovam in sirotam in poštaricam draginske doklade v izmeri, kakor so bile določene za druge umirovljene državne uslužbenke, njih vdove in sirote.

— Sprejet v katoliško Cerkev. Z Viča poročajo: Včeraj se je odpovedal srbsko-pravoslavni veri in je bil sprejet v katoliško Cerkev tu bivajoči vojak Bosanec Miloš Rausch. Njegov oče rodem iz Gradca je za časa okupacije Bosne kot vojak ostal v Bosni in se tudi cerkveno posrbil ter izstopil iz kat. Cerkve. Zdej je njegov sin Miloš popravil, kar je oče zagrešil.

— Iz Trziča. S srebrno častno svetinjo »Rdečega križa« je bila odlikovana gđ. Zofija Pirč, prednica dekliske Marijine družbe. S tem je bila počeščena cela Marijina družba, ki je mnogo storila v vojne namene. V zadnjem času je poslala 800 knjig različne vsebine vojakom v bolnišnice in na bojno polje, en zabojev časopisja, 300 rožnih vencev in nad 200 svetinje. V nedeljo 10. t. m. ji je izročil po nekaterih pevskih točkah, ki jih je proizvajal družbeni pevski zbor, g. župnik Potokar po kratkem nagovoru svetinjo. Na praznik Brezmad. je sprejel preč. g. Ignacij Nadrah, stolni kanonik v Ljubljani v novo ustanovljeno Marijino družbo 50 fantov. — Pri tukajšnji hranilnici in posojilnici v kaplaniji se je podpisalo petega vojnega posojila 25.000 K. Pri vseh petih vojnih posojilih je bilo podpisanega 90.6000 K. — V noči na 18. t. m. je prebudil tržane klic, da gori, iz spanja. Vsled tlečega pepela je nastal ogenj v hiši g. Dornika. Nevarnost je bila velika. Hitro došli pomoči se je posrečilo ogenj pogasiti.

— Dar »Danici«. Dr. Justin Matej, ki se nahaja sedaj na bojnem polju, je podaril Slov. katol. akad. društvu »Danica« na Dunaju 200 K, za kar se mu tem potom najpristrajše zahvaljujemo.

Dražba šentjanskega premogokopa. Na zahtevo »Splošnega kreditnega društva« v Ljubljani se vrši dne 24. januarja 1917 pri okrajnem sodišču v Ratečah dražba šentjanskega premogokopa s poslopji in pritliklinami. Nepremičnine so cenjene na 1.858.275 K 52 vin., najnižja ponudba znaša 619.425 K.

— Umrli je v Celovcu usmiljena sestra Lidija Bernet, stara 73 let.

Tatvine v tržiški okolici. Tekoči teden se neznani tatovi poskušali svojo srečo v nekaterih hišah v tržiški in križki župniji. V Bistrici so se pri cerkveniku splazili skozi okno in odnesli nekaj živil. Gospodinja se je prebudila in tatovi so odnesli pete, plen so popustili pred hišo. — V gostilni pri Jaku blizu kriškega kolodvora so odnesli nekaj denarja. Tatovom so morale biti dobro znane tukajšnje razmere.

— Ropari so obstrčili 16. t. m. po noči 25letno Marijo Radoslav iz Strmca, občina Št. Florjan v rogaškem okraju, ko so napadli hišo posestnika Filipa Botulen v Klaki. Težko ranjeno žensko so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

— Stekel konj. Vladni veterinar ni nadzornik Aleksander Balas v Reki je šel

te dni preiskat konja, ki je kazal znaek steklosti. Med preiskavo je konj ugriznil Balaša v zapestje. Naslednji dan se je stanje konju tako poslabšalo, da ni bilo nobenega dvoma več, da ga je napadla steklost. Najbrže je konja ugriznila stekla podgana. Živinozdravnik Balaš se je nemudoma odpeljal v Pasteurjev zavod v Budimpešto. Na Reki so izdali najstrožje naredbre proti psom.

— Smrtna kosa. Umrli je v Dobričah veleposestnik Jožef Verce. Za njim žalujeta dva sina duhovnika in šest hčera. — Umrli je nenadoma v Konjicah na Štajerskem g. Franc Baptista Clarici, ravnatelj pri oskrbnikstvu kneza Windischgraeza, 46 let star. Pokojni je bil brat novomeške gđne. šolske voditeljice M. Clarici. — V Ratečah pri Zidanem mostu je umrl g. Franc Juvaščič, veleposestnik, star 86 let. — Umrli je v Celju gimnazijec Fr. Krulc, sin trgovca Jožefa Krulca.

— Poročila se je dne 14. t. m. na Dunaju gđna. Marija Lakner iz Novega mesta z g. Jožefom Rauter.

— Promoviran je bil včeraj doktorjem modroslovja na dunajski univerzi novomeški rojak g. Stanko Škerlj.

— Prepoved uvoza pogrešljivih stvari. Ministrstvo je izdalo naredbro, s katero se prepoveduje uvoz pogrešljivih stvari, na primer: dišave, južno sadje, čokolade, slaščice, dragocene vezenine, igrače, fina kožuhovala, biseri, juvelirsko blago, žepne ure, kukala, glasbila itd.

— Nevarno ranjen. Poroča se, da je bil na laškem bojišču nevarno ranjen jurist Avgust Habermuth, doma iz Velikovca, član katoliškega dijaškega društva »Zarja« v Gradcu.

Zločinci. V Gaberjih pri Celju je razglašena oblast zločinski brlog, v katerega je zvaljbal delavec Pavel Čresnar deklice, ki še niso bile 14 let stare. V Čresnarjevem stanovanju so orožniki našli mnogo eraričnega blaga, posebno čevljev in perila, potem več vreč sladkorja, moke in drugega, kar so dajali vojaki Čresnarju za njegove zvodniške posle. Čresnarja in infanterista v etapskem skladišču Ignacija Kolenko so zaprli.

— Iz ljudskošolske službe. Minister javnih del je ovlastil rudniško ravnateljstvo v Idriji, da nastavi bivšo učiteljico Ido Plzak kot suplentinjo na tamošnji rudniški ljudski šoli. — C. kr. okrajni šolski svet v Novem estu je imenoval suplentinjo Pavlo Štrumbelj za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Žužemberku. — C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je vzel na znanje izstop učiteljice N. Andelme Rodič. — Namesto vpoklicanega učitelja Ivana Stegovec bo suprirala na ljudski šoli v Višnji gori suplentinja Angela Groznik, za prov. učiteljico v Selcih je imenovana suplentinja Katarina Milač; na štirirazrednici v Koroski Beli se ustanovi paralela za II. razred in nastavi provizorična učiteljska moč; svoji službeni mesti sta zamenjali učiteljica Hermina Pellana na spodnješišenski osemrazrednici in suplentinja v Božjakovem, ožefina Bajuk.

Dotični gospod z Dolenjskega, kateri je po pomoti v torek 19. t. m. zvečer na južnem kolodvoru sprejel od uslužbenca tvrde A. Sukšnik naplačno železnico, oziroma tvrdka, katera je odposlala dva vajuca z blagom na kolodvor in ji je bilo blago vračano, se prosi, da to naznani omenjeni tvrdki A. Sušnik, Zaloška cesta 21, da se zadeva uredi.

Ententa se izreče za pismena pogajanja?

Švicarski listi pišejo soglasno, da bo ententa v svojem odgovoru privolila, da se začno mirovna pogajanja za enkrat pisanimi potom.

Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Jožef Oton — imejitelj pešpolka št. 17.

Danes priobčujemo sliko ljubljence naših hrabrih sedemnajstih, prestolonaslednika nadvojvoda Franca Jožefa Otona. Ves slovenski narod je nosen in hvaležen, da je cesar Karel odlikoval naš hrabri 17. pešpolk s tem, da je Svojemu sinu dal imejiteljstvo 17. pešpolka.

Cesar nov — a geslo staro: Zvestoba bodi za ljubezen — Za nas srce je Tvoje zlato, Za Tebe naš je rod železen

Novice iz Brucka ob Litvi.

Smrtni slučaj med vrstami učiteljstva. Dne 13. tega meseca je britka smrt izbrala svojo žrtev iz vrst tukajšnje inteligence. Naša blaga, prelubezniva gospodična gospodinjica učiteljica Josefa Eisenhard je ta dan izdahnila svojo blago dušo. Imenovana gospodična sama ni bila begunka, a krščanska ljubezen in njeno usmiljeno srce sta jo pripeljala med naše revne begunce, da bi med njimi in za njih blagor delovala s svojimi izvrstnimi močmi. Po svoji zunanosti skromna, je s svojim ljubeznivim in prijaznim obvečanjem pridobila že prve dni svojega tukajšnjega bivanja srca vseh, predstojnikov in podrejenih. In zato je tudi tim hujše zadelo vse sporočilo, ki je došlo z Dunaja, da je gospodična Eisenhard istotam v bolnišnici umrla. — Pogreb predrage ranke se je vršil v soboto popoldne dne 16. decembra. Pogreba so se udeležili zastopniki c. kr. uprave taborišča in učiteljstva. Sorodnikom, posebno pa njenemu staremu očetu ter gospodični sestri na Belipeči naše najiskrenejše sožalje. N. p. v m.

Smrtni slučaj zadnjega tedna v našem taborišču. Umrli so: dne 10. t. m. Andrejčič Marija, 80 l. stara iz Tolmina; dne 15. decembra Kovačič Ana, 66 l. stara iz Sv. Lucije; dne 17. decembra Cotič Franciška, 34 l. stara iz Vrha pri Opatjmselu; dne 18. decembra, Masten Marija, 38 l. stara iz Peči pri Sovodnjah.

Zidanje novega taborišča v Brucku ob Litvi. Za one begunce, ki so začasa zadnjega laškega vprava v Gorico morali zapustiti svoje domove in se naseliti v tuje kraje se zida sedaj tukaj pri nas popolnoma novo taborišče. Tisto bo obstajalo iz tridesetih 50 m dolgih in 10 m širokih poslopij. Poleg tega se zida tudi velika šola za deklice in pa moderno urejen otroški vrtec za 600 otrok. Krona temu taborišču bo obširen krasen ljudski dom namenjen zabavi in razvedrilo naših beguncev. Ves ta kompleks bo sezidan cel iz opeke. Poslopja namenjena za stanovanja beguncev bodo sezidana po najmodernejšem načinu. Vsako poslopje bo imelo 2 cm visoki betonirani podzidek tako da ne bo mogla vlaga priti v stanovanje. Celo poslopje bo deljeno v 16 sob, katera posamezna bo služila 5—6 beguncem za stanovanje. Vsake dve sobi skupno bodele imeli svojo predsobo, kjer se bo nahajalo ognjišče. Tako bodo imeli begunci možnost imeti ločeno stanovanjsko sobo in kuhinjo. Upajmo le, da bo to taborišče kmalu dokončano in da bodo tako oni begunci, ki so sedaj nastanjeni pri kmetih v političnem okraju Bruck ob Litvi in Gänserndorf pred selitvijo dokončali svoje mukepolno revno in beraško življenje.

Sklep kmetijsko gospodinjkega tečaja na naši gospodinski šoli. V torek, dne 19. t. m. popoldne se je vršil sklep prvega gospodinjkega tečaja v tej šoli. Gospodičgospodinjkega tečaja v tej šoli. Gospodičtelskim zborom izpraševala gojenke v vseh učnih predmetih, na katera vprašanja so gojenke samozvestno in brez strahu odgovarjale. Prisotna sta bila tudi gospod predstojnik taborišča c. kr. okrajni komisar E. Zupančič in pa nižjeavstrijski deželni odbornik dr. Kastner. 31 begunskih deklet je tem potom prišlo do prave popolne izobrazbe, ki jo dekleta rabijo, da postanejo nekdanj pravilne gospodinje in vzgojevalke močnega slovenskega rodu. Naj bo na tem mestu za koristno ustanovo begunske gospodinske šole izrečena njenemu ustanovitelju v imenu vseh v tukajšnjem taborišču nastanjenih slovenskih beguncev najpristrajše zahvala. Istotako tudi zasluži najpopolnejšo zahvalo za svoje neumorno in požrtvovalno vodstvo te šole gospodična vrhovna učiteljica Elza Premrou in pa vse druge pomožne učiteljice.

Primorske novice.

— Najlepše novoletno voščilo beguncem. Posredovalnici za goriske begunce v Ljubljani so darovali mesto običajnih novoletnih voščil 300 K v prid goriskim beguncem, in sicer: Preblagorodni gospod Alfonz pl. Wurzbach 100 K, preblagorodna gospa Franciška pl. Wurzbach 100 K, preblagorodna gosipa baronica pl. Wurzbach 100 K. Ne moremo si misliti lepšega novoletnega voščila beguncem, kakor je to plemenito darilo. Izvršujoč prijetno nalogo, se »Posredovalnica« blagim darovalcem in voščilcem najtopleje zahvaljuje in tudi želi iz dna srca najsrčnejše in najveselejše novo leto. — Posredovalnica za goriske begunce v Ljubljani.

Beguncem iz kronberške duhovnižel Razkropljeni po širni Avstriji praznujemo letos svete božične praznike. Hudo je res, ali udati se pač moramo v voljo božjo. »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje« — tako so peli angeli v prvi božični noči. Dajmo tudi mi čast Bogu in podvrzimo se volji božji, tako bomo tudi mi »svete volje« in sladki mir se bo vselil v naša srca; mir ki ga svet ne more dati. Pogled na trpeče božje Dete v jaslicah in pogled na sv. Družino na begu

v Egipt (to so bili tudi begunci) nam bo lajšal našo lastno bedo in nam bo sladil naš grenki begunski kruh. Upajmo, da kmalu zasije dan »ko duh željan svoj dom, svoj raj pozdravi!« Kakor vsako leto doma v Kronbergu Vam voščim tudi sedaj: Vesele praznike in srečno novo leto! Enako vsem našim možem in fantom na bojnem polju! Bodite mi vsi srčno pozdravljeni! — Vinko Vodopivec.

Županstvo v št. Petru pri Gorici, sedaj Tacen pri Ljubljani, poziva invalida Franca Krajnika iz Mafojšča in družino Antona Padovana iz Mej, da naznanijo svoj naslov radi važnega posojila. Obenem se županstvo zahvaljuje vsem občinarjem, ki so že poslali svoje sedanje naslove in prositi tiste, ki tega še niso storili, da kmalu to stori. Vsem občinarjem sploh, raztresenim po tuji zemlji, šempeterskim vojakom v fronti in zaledju želi srečen Božič in srečno vrnitev v domovino v letu 1917 župan Franc Černic.

Občinarji v Vogrskem, možje in fantje vojaki, izgnanci stari in mladi, raztreseni po širni naši državi, bodite v imenu županstva iskreno pozdravljeni želeč Vam po razmerah srečne in vesele božične praznike in novo leto ter skorajšno vrnitev v našo ljubo Vipavsko dolino. — Zdenska vas, dne 22. decembra 1916. — Anton Žizmond, župan. — Josip Bajt, tajnik.

Spominska lipa v Rojanu. Dne 16. t. mes. je rojanska ljudska šola praznovala izredno slovesnost. V spomin na čas, ki ga živimo, na dogodke, ki nam pretresajo srca, je mladina rojanske šole vsadila pred šolskim domom lipo, simbolj ljubezni do ožje slovenske in širje domovine in ljubezni do cesarja in njegove rodine.

Iz italijanskega ujetništva sta se oglašila Anton Vetrih, mizarski mojster in načelnik Orla iz Batuj, ter Angel Rebek, najboljši telovadec v odseku, tudi iz Batuj.

Vreme na goriškem Vipavskem je skrajno neugodno. Bati se je, da ne bo mogoče obdelati vinogradov in polja.

Razpis natečaja. Razpisuje se natečaj za podelitev dosmrtno rente v letnem znesku 128 K iz ustanove kapitularnega školarstva, Mons. Valentina Staniča, kakor določeno v ustanovnem pismu z dne 16. julija 1844. Do te rente ima v prvi vrsti pravico najstarejši zakonski potomec moškega spola iz prvega kolena po Antonu Staniču, umrlem v Trstu, dne 8. avgusta 1915 in v slučaju, da bi takega potomca ne bilo, preide pravica na najbližjega moškega sorodnika Antona Staniča iz stranskega kolena. Ako pa bi bil ta rod izumrt, ima pravico do te rente najbližji moški sorodnik iz stranskega kolena prednikov, in sicer od ustanovnikov očetja Andreja Staniča navzdol. — Tozadevne prošnje, opremljene s krstnim listom in spridevalom o sorodstvenem razmerju odnosno potomstvu po prvem dedu Andreju Staniču, naj se predložijo tekom šestih tednov deželnemu odboru goriškemu, sedaj na Dunaju I. Parlament. Od goriškega deželnega odbora na Dunaju. Deželni glavar: Dr. Faidutti.

— V ruskem ujetništvu se nahajajo po poročilih, došlih informacijskemu uradu v Wagn: Josip Golja z Grahovega, 44 let, v fortu Aleksandrovs, gubernija Transkaspia, Andrej Lavrenčič iz Štandereža, 43 let, v Orlovu, gubernija Vjatka (Šank, gubernija Tambov), Vinko Batistič iz Renč, 40 let, v Skobelskem, gubernija Fergana, Martin Babelski iz Rihenberg, 32, v Romanovem Borisogljebku, gubernija Jaroslavl, Andrej Balič iz Šempetra, 23, v Jela-bugi, gubernija Vjatka, Karel Čerkvenik iz Povirja, 22 let, v Poltavi, Ivan Bitežnik iz Bat, 21 let, postaja Prokorovka, gubernija Kursk, Fran Bandelj iz Podgore, 29 let, v Šanku, gubernija Tambor.

Begunec zlomil nogo. V nedeljo, dne 16. t. m. zvečer si je v tukajšnjem taborišču nastanjeni begunec Gomišek Henrik na poti iz bližnje vasi v taborišče po neprevidnosti vsled padca zlomil nogo. Vračal se je skupno s tovariši domov in zato je nerazumljivo kako je prišlo do tega da je moral ponesrečenec preležati celo noč z zlomljeno nogo na prostem, dokler ga drugo jutro ni slučajno mimogredajoči domačin našel in spravil v našo bolnišnico.

Posnemajte. G. Vinko Premk, c. kr. davčni upravitelj na Vrhniki je ponovno nabral znesek K 100 in ga velikodušno naklonil »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani«. Blagemu, neumornemu nabiratelju kličemo: Bog plati!

Iz laškega vojnega ujetništva pošiljata prijateljske pozdrave Peter Saver (Sempas) in Jožef Budal (Prvačina). — Iz francoskega vojnega ujetništva pa pišeta: Peter Šinigoj (Dornberg) ter Anton Velikonja (Gorica).

Dobrotniki beguncem. G. Ivan Ogrin, veleposestnik na Laverici pri Ljubljani je velikodušno naklonil »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani« znesek K 50 v prilog goriškim beguncem. Enako je že ponovno daroval g. Franc Spacapan, c. kr. orožnik v Slapu ob Idriji znesek 10 K. Blagima darovalcema izrekamo našo najtoplejšo zahvalo.

Dve begunski siroti, v starosti 6—10 let sprejme za svoje neki bogataš na Štajerskem. Pojasnila daje »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani« Dunajska cesta 38.

Ljubljanske novice.

Ij Musica sacra v stolnici. Četrto adventno nedeljo pri veliki sveti maši ob desetih: Missa in Dominicis Adventus et Quadragesimae (koral); gradual Foersterjev, ofertorij Gollerjev. — Na s. v. večer pri polnočnici: Missa in hon. s. Josephi, z. Jos. Böhm, gradual Foersterjev, ofertorij, z. dr. Chlondowski. Po sveti maši »Angelsko petje«, z. P. Angelik Hribar. — Na s. v. božični dan pri pontifikalni maši ob desetih: Missa »Oriens ex alto«, z. Maks Filke, gradual, z. Hruška, ofertorij, z. Fielke. Po sv. maši »Nocoj, nocoj je sveta noč«, z. Premr. — Na praznik sv. Štefana pri veliki sveti maši ob desetih: Missa s. Josephi, z. Jos. Böhm, gradual Foersterjev, ofertorij Müllerjev.

Ij Iz mestnega aprovizacijskega odseka. Pekovski mojstri so vložili vlogo, da niso zadovoljni s ceno 36 vin. za 70 dek kruha, naj bi se jim moka neto brez žakljev tarirala in naj se jim dovoli, da prodajajo samo od 6. zjutraj do 1. ure popoldne. Odsek je ugodil samo prošnji zaradi neto tariranja. — Prihodnji teden bo razdeljeno na karto četrt kile moke za kuho in četrt kile ržene moke. V najkrajšem času se pričakuje večja množina koruze, narkar bodo koruzo mešali med moko. Od vojniškega urada dobi aprovizacija en vagon podzemskih kolerab. Došlo so pritožbe, da je ovsena moka premalo presejana. Obljubi se, kolikor mogoče temu odpomoči. Aprovizacija je dobila 34 meterskih stotov kaše. V prvi vrsti jo dobe zavodi, bolnišnice, ubožnice. Fižol je večinoma razprodan. V treh tednih pride toliko pšeničnega zdroba, da ga bo mogoče oddajati za otroke do 4. leta stare. Doslej je mestna aprovizacija dobila 165 vagonov krompirja. Od zadnjih obljubljenih 60 vagonov jih je dobila samo 50. Do aprila upa dobiti še 150 vagonov. Vlada je izrekla, da bo sedaj po orožnikih rekvirirala krompir v ljubljanski okolici, da dobi 80 vagonov, ki ga po statistiki ljubljanska okolica še dolguje. — Od mesarjev se kupi 1000 kg špeha, od g. Gruške je kupil g. župan en vagon masti. — Petroleja manjka. Deželna vlada dobi 20 cistern petroleja. Aprovizacija prosi, naj se ji od tega odstopi en vagon. — Naznanjenih je bilo 21 mesarjev, da prodajajo špeh s kožo. Vsak je bil kaznovan s 50 K. Kdor bo odslej prodajal nahrbtno slanino s kožo, bo zaprt. Naznanila sprejema pritožni urad od 3. do 5. ure. — Policija je ovadila, da so begunci brez maščobnih kart hoteli odpeljati mast in špeh v Trst. Blago je bilo odvzeto, dotične osebe kaznovane. — Sklene se prositi vlado, ker je dovolj špeha na trgu, da osebe, ki se za to zglase, dobe maščobe za več mesecev skupaj.

Ij Prodaja moke strankam se vrši od četrta 28. t. m. do sobote 30. t. m. Na vsakih deset de s n i h odrezkov se dobi ¼ kg ržene moke stane 48 vin. in kilogram moke džene moke stane 48 vin. in kilogram moke za kuho 66 vin. Veljavne so le nove močine izkaznice. Levih deset močnih odrezkov se strankam ne sme odvzeti.

Ij Nakazilo moke pekom. Pekom se bode nakazovala moka v sredo 27. t. m. ob pol 9. uri v mestni posvetovalnici.

Ij Ljubljanski lekarnarji so sklenili vsled vladajočih izrednih razmer za enkrat v zimskih mesecih omejiti svoj dnevni obrat. Lekarne se bodo odpirale ob pol 8. uri zjutraj ter se brezizjemno ob 8. uri zvečer zapirale. Seveda oskrbujejo slej ko prej od 8. ure zvečer naprej po dve lekarni nočno službo in ste gg. zdravnikom in sl. občinstvu v nujnih slučajih na razpolago.

Ij Nakazilo moke trgovcem. Trgovcem se bode nakazovalo moko za nove krušne izkaznice v sredo, dne 27. decembra ob 9. uri v mestni posvetovalnici.

Ij Društvo »Dobrodelnost« vlijudno vabi vse dobrotnike in tudi Vaše blagorodje k božičnicam, ki jih pridedi: v Bohoričevi ulici št. 29 v nedeljo 24. t. m. ob 9. uri popoldne; za sirote Deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih v Novem Udmatu št. 19, v nedeljo 24. t. m. ob 10. uri popoldne; v Marijanišču v nedeljo dne 24. t. m. ob 1. uri popoldne in v Lichtenurnu dne 7. januarja 1917 ob 3. uri popoldne. — Odbor.

Ij Za sklad za prehranjevanje ubogih rodbin ljubljanskih je izročil mestnemu magistratu kot božično darilo gospod trgovec Karl Planinšek 100 K in neimenovan gospod iz Spodnje Šiške ponovno 100 K. — Gospod mornariški superior Karel Kokolj je izročil mestnemu ubožnemu uradu 100 K v svrhu razdelitve med štiri najubožnejše rodbine ljubljanske za božične praznike.

Ij Štetje konj in voz. Prve mesece leta 1917 se vrši za mesto Ljubljano klasifikacija konj. Lastnikom konj je vse svoje konje do 27. decembra 1916 naznaniti

mestnemu vojaškemu uradu v »Mestnem domu«. Naznanilnice so v omenjenem uradu na razpolago. Obenem s konji je naznaniti tudi vozila. Opustitev naznanitve se ostro kaznuje.

Ij Štetje ročnih sank (Rodeln) in bivolv. Vojaška oblast je odredila, da se popišejo ročne sank in bivoli. Sank in bivole je do 27. decembra 1916 naznaniti v mestnem vojaškemu uradu v »Mestnem domu«. Opustitev zglasitve se kaznuje.

Ij Gremij trgovcev v Ljubljani naznana onim svojim članom, ki prejemajo kavo od vojne kavine centrale na Dunaju, da bo mestni magistrat izdajal nakaznice za kavo samo za dobo enega meseca in same za ono množino, kolikor je vsak trgovec kavinih kart magistratu oddal. Od sedaj naprej odpade vsaka izdaja takozvanih nadomestnih prejemnic za nepopolnoma izrabljene prejemnice. Mestni magistrat bo storil pri c. kr. deželni vladi primerne korake, da se bode tudi na deželi enako prakticalo pri c. kr. okr. glavarstvih.

Ij Upravnemu odboru Dnevnik zavetišč za revno šolsko mladino v Ljubljani je izročil tukajšnji trgovec g. Ferd. Gruška znesek 100 K za revne šolske otroke ljubljanske.

Ij Gostilničarji in kavarnarji, pozor! Urad za ljudsko prehrano opozarja vse gostilničarje in kavarnarje, da se točno drže ministrske odredbe z dne 24. novembra 1916, št. 294 drž. zak. (§ 2), to je oddaje kave gostom v svojih lokalih in čez ulico le ob gotovih, za to določenih urah. Za kavo ni vzeti samo prave kave, ampak tudi napravljene iz ječmena in drugih kavinih primesi. Kdor se izdane naredbe, ki je že v veljavi, ne bode točno držal, bode strogo kaznovan.

Ij Slabi časi so nastopili tudi za podgane. Danes ponoči je prišla z Grada na neko dvorišče na Karlovski cesti kuna, da si poišče večerje. Kje je lazila in iskala, se ne ve, znano je le, da so jo napadle podgane ter ugonobile in so jo zjutraj našli z raztrganim kožuham mrtvo na dvorišču. Preje je kuna morila podgane in miši, sedaj se je pa stvar obrnila narobe. Vsekako primanjkuje tudi tem roparicam živeža in tako so sedaj napovedale boj svojim največjim sovražnicam.

Ij Za oslepele vojske naj je zopet izročila gospa Šmerke iz Ježice od prodanega »Slovenca« znesek 20 kron. Bog povrni!

Najodličnejša darila za božič so vendar fine perzijske preproge, katere so razstavljene v hotelu pri Maliču iz neke zbirke iz Gorice. Omenjamo le nekatere redke komade. Svileni Ladik, kineska preproga, stari Korasan in Kasak, Afganistan in Bengama ter Hamadan. Vsa razstava tvori ceno 100.000 kron. Pariška preproga pa je dovršeno delo perzijske industrije.

Podpisovanje V. vojnega posojila.

Pri Kranjski deželni banki v Ljubljani kot oficijelnem subskripcijskem mestu in članu konsorcija za izpeljavo državnih kreditnih operacij je do 22. t. m. podpisalo 478 strank skupno 11,095.300 K V. vojnega posojila; od tega odpade na državnozakladne liste 6,009.000 K in na amortizacijsko državno posojilo 5,086.300 kron. Med drugimi so nadalje subskribirali: občine: Cerklje na Dolenjskem 2000 K, Loški potok 6000 K, Moste 4000 K; Ivana Zajc 2000 K; Helena Polh 1000 K; Antonija Boštjančič 1000 K; Ivan Tiringer 200 K; Helena Rechberger 100 K; Ferdinand Erker 2000 K; Lovrenc Kos 2000 K; Jožef Erjavec 1000 K; Ivan Škelj 6000 K; Jakob Jan 6000 K; Ivan Jane 18.200 K; Jožef Škvarč 1000 K; Franc Bizjak 1000 K; Martin Potočnik 1000 K; Znidaršič & Valenčič 3000 K; Štefan Sršen 1000 K; Marija Babnik 2000 K; Jožef Novak 5000 K; Marija Marolt 1000 K; Anton Jankar 1000 K; Marija Zavrl 1000 K; Josip Udir 1000 K; Marija Delost 3000 K; Ivana Slavec 2000 K; Neža Troha 2000 K; Antonija Lipce 2000 kron; Jakob Kalan 1000 K; Marija Jerala 1200 K; Matija Drakler 3000 K; Marija Logar 1450 K; Franciška Kogovšek 1000 kron; Anton Boh 1000 K; Ivan Slemenšek 200 K; Cerkev sv. Hieronima na Petkovcu 2000 K; Minka Mesar 50 K; Josip Mesar 50 K; Ana Mesar 50 K; Josip Strancar 1000 K; Amalija Čebrov 1000 K; Jakob Besednjak 1000 K; Ivana Mravljia 1000 K; Ivan Mihelj 100 K; Mihael Boštjančič 2000 kron. — Ker je subskripcijski rok podaljšán, sprejema do nadaljnjega prijave na V. vojno posojilo Kranjska deželna banka v Ljubljani, deželni dvorec.

Razne novice.

Brezplačna kosila na dan kronanja v Budimpešti. Mestni občinski svet v Budimpešti je sklenil, da se razdeli na dan kronanja v Budimpešti v tamošnjih ljudskih kuhinjah 120.000 brezplačnih kosil. V centralni kuhinji »Cita« bodo delili cel dan brezplačno guljaš.

Božični in novoletni čaj prepovedan. Namestništvo v Inomostu je prepovedalo

na sveti večer in na Silvestrovo točiti po kavarnah in gostilnah čaj (punč).

Kakor pravilica. V Hruškovi »Spominski knjigi kraljevega mesta Plzna« bere mo danes že kakor pravilica, da je l. 1652. prosila zadruga mesarjev za zvišanje cen mesa, narkar so bile meso določene naslednje cene: funt dobrega govejega, telečjega in prečišnega mesa je stal 3 krajcarje in pol, funt kozlička 3 krajcarje. Obenem je bila cena pivu določena, in sicer se je pilo dobro plzensko pivo po 1 krajcar maseljc. Bogle, to so bili časi!

Desetletnico županovanja je praznoval 19. t. m. župan v Smichovu pri Prazi dr. A. Koldinsky.

— **Časnik a vojsne ujetnike.** Z dovoljenjem in po naročilu c. in kr. vojnega ministrstva izhaja na Dunaju v ruskem jeziku in v ruski pisavi časopis za vojne ujetnike »Nedjelja. Časopis, ki naj vojne ujetnike o dnevnih dogodkih na resnični podlagi informuje in poučijo, se lahko naroči pri tiskarji L. W. Seidl in sin na Dunaju I., Graben 29, kjer izhaja.

— **Tožba proti Leopoldu Wölflingu.** Dunajski listi poročajo iz Monakova: Prejšnjega nadvojvoda Leopolda Ferdinanda, ki se imenuje zdaj Leopold Wölfling, je tožila njegova prva ločena žena Viljemina Wölfling, rojena Adamowitsch, naj ji izplačuje mesečno vzdrževalnino 100 kron. Tožba je monakovski sodišče l. odklonilo. Medtem se je pravno veljavno tudi drugi zakon Wölflinga z gospico Ritter ločil radi razmerja Ritterjeve z nekim častnikom. Wölfling je obema svojima ženama do razsodb sodišče izplačeval vzdrževalnino, a potem odklonil vsako podporo. Večinoma živi v Švici; njegova rodbina mu izplačuje dovolj visoko apanažo.

Salami prodajajo na Dunaju kilogram po 24 K.

Slavni kipar Adolf pl. Donndorf je 21. t. m. v Weimarju umrl v starosti 81 let. Izdelal je zelo veliko spomenikov in reliefov v nemških mestih.

Obsojeni odvetnik. Drazdanskemu odvetniku dr. Ernstu Dietrichu je prisodilo sodišče eno leto zapora in 2000 mark globe, ker je izdal sranke, goljufal in prekoratil tarif. V neki sodni razpravi je Dietrich obema nasprotnikom dajal pravne svete.

Plzenska zadruga pivovarna je imela v preteklem letu čistega dobička 603.119 kron.

Stari in slabotni ljudje se bodo najbolje počutili, če uživajo mesto dragega namiznega olja priprosto napravljeno olje iz morskega islandskega mahu, ki zelo blagodejno vpliva na želodec. Ta mah razpošilja Ivan Dežman v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6. Več o tem v današnjem inseratu.

Velika prenosna telefona. Dva švedska inženirja sta izumila neko posebno napravo pri telefonu imenovano mikrofona, vsled katere bo omogočeno se pogovarjati z osebami, ki se nahajajo v zelo veliki razdalji. Telefoničen razgovor n. pr. med Berlinom in Carigradom ne bo delal nobenih težkoč. Novi izumitvi pripisujejo posebno na morju veliko važnost.

Franc Jožefova grenčica. Pri zastrupljenju s svincom, pri preobilni tvorbi sečne kisline in sladkorni bolezni, pri žledčnih in črevesnih boleznih ima naravna Franc Jožefova grenčica to dobro lastnost, da olajša tudi zelo otežkočeno odvajanje. Zdravniška opazovanja v bolnišnici diakonsinji Henriettega zavoda v Hanovru so dospela do zaključka, da je Franc Jožefova voda vsled svojega brez bolečin olajšujočega vspeha sposobna za različne odvajalne namene.

— **Priporoča se nova trdka F. Čuden** Sin nasproti glavne pošte, specialna trgovina z zlatnino, ur in srebrnine. Več v oglastu.

Za Božič in novo leto: Vojaške narodne pesmi za štiri glasove, vezano 1 K 50 vin., v platno 1 K 80 vin., po pošti 20 vin. več. Najlepše in najcenejše darilo! Naroča se tudi pri izdajatelju: Fr. Marolt, Ljubljana.

Pogostni pojavi bolečin v prsih pri mnogih ljudeh so čestokrat le posledica zaprtja pri prehladu. Take bolečine zavejo tedaj docela po pravici kot bolezen vsled oblike. Če bi bila prva mnogokrat nepokrita, bi kri hitreje krotila in opisane bolečine bi sploh ne nastopile. Nedvomno so bolečine v prsih pri divjih narodih jako redke. Da se omogoči utrjenje prsi, je priporočljivo vsakdanje utriganje gornjega telesa s Fellerjevim fluidom iz zeliščnih esenc z znanko »Elza-fluid«. To oživilja kroženje krvi in obenem obvaruje telo posledice nagle vremenske izpremembe. Osebam, ki čisto bolehaio vsled prsnih bolečin, bodo izpiranja jako dobro služila. Predvojne cene. 12 steklenic tega odličnega, domačega zdravila pošlje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg 134 (Hrvatska) za 6 kron poštne prosto za vse strani. — Dobro je, naročiti istočasno tudi Fellerjeve lagodne odvajajoče Rabarbara kroglice z znanko »Elza-kroglice«; cena je 4 K 40 vin. za 6 steklenic prosto poštne. — Oboje domačih zdravil je bilo že ob raznih pričlikih odlično in njih izvršten učinek s tisočih zahvalnih pism izpričan. Raditega jih imejmo vedno pri roki. (—t—)

Ena ali dve prazni

3016

sobi

ali ena mebl. soba s porabo kuhinje se išče; kupi se tudi sobna oprava, Franc Vogrinc, plačilni natak, hotel »Union«.

Podpišite V. vojno posojilo.

Ugoden nakup hiše

Vsled vojnih razmer se proda enonadstropna hiša, se 7 let davka prosta, na jako lepem prometnem kraju v Novem mestu. V hiši se nahaja 10 sob, 4 kuhinje z jedilnimi shrambami, 3 kopalni kabini, pralica in kleti. Poleg tega so v pritličju obširni prostori, sposobni za vsako obrt in so kot edino ugodni že obrtno oblistveno odobreni za kinogledišče s zaproseno koncesijo. Ti slednji prostori bi se eventualno oddali v ta namen tudi v najem, ker podjetju bi bil obstanek zasiguran. Pojasnila daje Matko Malovič, Novo mesto. 3009

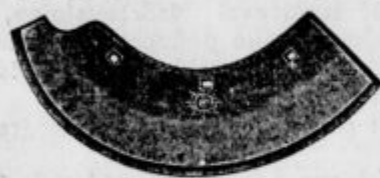
Išče se

proti dobremu plačilu starejša ženska kot

gospodinja

na večje kmetско posestvo. Biti mora izvežbana v vseh gospodinskih poslih večje kmetije. Nastop takoj. Ponudbe na upravo Slovence pod naslovom: »Dobra gospodinja št. 3007«.

Prvovrstna rezila (klinje) napravijo, da se slamoreznice 1/3 lažje gonijo.

Ključ am. „francozi“ 8 in 10 in dlj K 6 — in 8 —. Pasti za številni lov. miši 5 — K; pasti za štev. lov. podgan K 8 —. Šivalni rodbinski stroji od 100—200K. Stari kmetijski stroji po cen. Dobavlja

Fran Zeman, Selo šte. 29

pošta Ljubljana.

3014

Po ugodni ceni

sta na prodaj dve villi na Bledu, ena z zemljiščem in gospodarskim poslopjem, ki je pripravno tudi za skladišča in s parcelo pri jezeru. Nadalje se proda posestvo v Mostah pri Žirovnici, ki je primerno za gostilno, in lepa stavbena parcela pri Bohinjskem jezeru. — Pojasnila daje Posojilnica v Radovljici. 2977 (4)

F. BATJEL, Ljubljana

Stari trg 23 (prej v Gorici) vlj. priporoča novo zalogo koles, šival. strojev, gramofonov, žepn. elektr. svetilk, kompl. že od K 2 — V zalogi vedno par tisoč. Najboljše baterije. Posebno nizka cena za razprodajalce. — Pismena naročila se takoj izvrše. 3010

Gospica

srednje starosti, z večlet. pisarniško kakor tudi gospodinsko prakso, išče mesia najraje na deželi. Ne gleda na veliko plačo, zadovolji se s prostim mestom. Cenj. ponudbe pod »A. B. 1« na upravo lista. 3008

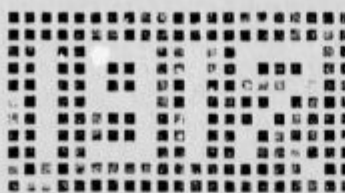
Prodajam dve (2) težki breji

3006

kobili

Natančneje se polizve in ogleda vsak dan od 12 ure naprej pri posestniku KOŠENINA, Kolodvorska ulica št. 6 Ljubljana.

Usm. znanec, prijatelj, odjemalcem in sorodnikom želi

srečne božične praznike in srečno novo leto!

rodbina

F. ČUDEN

G. F. Jurásek

vglasevalec glasovirjev in org. og. glasbi

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izposojevalnica glasovirjev, planin in harmonijev. Ugodna zamena in desettelno jamstvo. Špec. elni zavod za vglasevanje ter popravila vseh glasbil. Vglasevalec v »Glasbeni maticia« ter v vseh slovenskih zavodih

Naprodaj je

do 100 plemenskih prascev

cena 5 do 8 K za kg žive teže.

Tudi sta naprodaj

2 konja in 1 osel.

Več se izve pri

2920 2

Vnovčevalnici za živino, Ljubljana, Dunajska cesta št. 29.

Potrtega srca javljamo vsem prijateljem in znanec prežalostno vest, da je naša predraga sestra

Benedikta Zupančič

šolska sestra in učiteljica na meščanski šoli

v Imotskem v Dalmaciji dne 21. decembra 1916 po kratki bolezni za večno v Gospodu zaspala.

Pogreb prebлага rajnice se je vršil dne 22. decembra 1916 v Imotskem. Preblogo rajnico priporočamo v prijazen spomin in molitev.

V Ljubljani, 23. decembra 1916.

Janez, Anton, Jakob, bratje.

Marija, Vito, sestre.

3013

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega isrenoljubljenega sinka in bratca

LJUBČKA

izrekamo vsem našo najprizrenejšo zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo prečastiti duhovščini deželne bolnice, preblagorodnemu gospodu ravnatelju I. državne gimnazije Nova, slavnemu proforskemu zboru in dijaštvu I. državne gimnazije, prečastitemu gospodu katehete Ignaciju Zaplotniku, darovateljem prekrasnih vencev in šopkov, vsem, ki so spremili nepozabnega pokojnika k prežgodnjemu grobu ter vsem, ki so nas tožili ob nenadni prebriski izgubi.

Gioboko žalujoča rodbina Janko Traun.

3005

Najcenejše namizno olje

iz islandskega mahu,

si na najpriprostejši način in brez nadaljnih stroškov in pridatkov napravi, če si kupiš

Caraghee - morski islandski mah:

zavitek za napravo 1 litra namiznega olja velja K 1 —; zavitek iste količine prvovrstnega, garantirano izbranega Caraghee-mahu za 1 liter olja K 1-30; zavitek za 2 litra olja iste najfinejše kakovosti K 2-40.

Za različne salate (zelenate, krompirjeve, fižolove, mešane i. t. d.) je to olje okusnejše od dragega jedilnega olja in zato v porabi že skoro v vseh restavracijah in hotelih. Isto ima blagodejen vpliv na človeški organizem, ker pospešuje prebavljanje in se zato uporablja mnogo v zdravilstvu.

Pri poštnih naročilih naj doda naročnik še 20 vin. za manjši, ozir. 30 vin. za večji zavitek in pošlje denar v naprej; jamči se samo za rekomandirano pošiljatev; kdor to želi, naj doda še nadaljnih 25 vin.

Poštna naročila in denarne pošiljatev naj se pošiljajo na naslov:

IVAN DEŽMAN, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.;

Nadrobna prodaja za mesto Ljubljana je: M. Špenke, Kopitarjeva ulica; Kati Držaj-Avsec, Florijanska ulica; Jurij Marenče, Dolenjska cesta.

Občanom Dornberškim!

V oglasu, ki je izšel v št. 283 „Slovenca“ od dne 11. decembra, je vsled nesporazuma napačno naveden sedež županstva. V vseh tam navedenih zadevah naj se občani tudi z naprej obračajo na županstvo v Dornbergu, pošta Rihenberg. Ker je koristi občanov le tako mogoče varovati, če županstvo in zaupniki na mestu ostanejo, se bo tako dogovorilo s c. kr. glavarstvom tudi zgodilo, tembolj ker treba izvršiti najnujnejša dela v vinogradih, da se ti za bodočnost ohranijo. Pozdrav vsem soobčanom! 2957

Županstvo Dornberg, pošta Rihenberg.

Josip Mrevlje, župan.

Jožef Saksida, podžupan.

15 letna deklica, zmožna slovenskega in nemškega jezika, išče mesto

učenke

v kaki trgovini. — Cenjene ponudbe naj se blagovolijo poslati na naslov: Josip Vrtič, Marenberg, Štajersko. 2988 (3)

Stambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk-štambljev

Ljubljana, Dvorščakova ul. št. 1.

Čenčiči tranko. 553

Čenčiči tranko.

Prvo hranjivo podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta šte. 13 pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim pred tojništvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakov stnega umetnega steklarstva in slikanja na steklo, za stekla živo v digitalni in navedni ornamentiki, stavbno ter portaino steklarstvo — Za oga steklenega in porcelastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov za podobe itd. — Narisi in proračuni na zahtevo zastoj. — Spričevala mnogo dovršenih del na razpolago. 74

Zaloge v Ljubljani: A. Šarabon in Julius Elbert.

Naznanilo.

Podpisana plinarna si dovoljuje vljudno naznaniti, da je nje upravni svet upoštevajoč zelo zvišane cene za premog in druge potrebščine pri obratovanju od 1. januarja 1917 naprej plinu in koksu določil sledeče cene:

- Plin za razsvetljavo, vsak kubični meter po 34 vinarjev.
- Plin za kurjavo, vsak kubični meter po 26 vinarjev.
- Koks. Če se ga vzame naenkrat:

- 1) manj kot 1.000 kg, vsakih 100 kg po 6 K — v
- 2) več kot 1.000 kg, pa manj kot 5.000 kg, vsakih 100 kg po 5 K 80 v
- 3) več kot 5.000 kg pa manj kot 10.000 kg, vsakih 100 kg po 5 K 60 v
- 4) več kot 10.000 kg, vsakih 100 kg po 5 K 40 v

Cene koksu veljajo v plinarni na licu mesta. Dostavljanje na dom ali železnico se bode zaračunavalo posebej kakor doslej.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1916.

Ljubljanska plinarna.

2904

Zopet se dobe ostanki

sortirani, 20 m za 92 kron franko. Vsak lahko naznanil, koliko metrov rabi od vsake vrste. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. 3015

JAROSLAV MAJEK, tka nica in razpošiljalnica v Bistrem pri Novem Mestu ob Met., Čoško.

Sprejmejo se: zidarji, tesarji

in delavci

za betonsko stavbo. — Za stanovanje in prehrano je skrbjeno. — Nastop takoj po praznikih. — Pojasnila glede sprejema in plače daje

3013

Franz Scagnetti, gostilničar, Ljubljana, Metelkova ulica št. 19.

Božični pozdravi naših vojakov.

Blizajo se že tretji božični prazniki, kare bomo morali prebiti na bojišču med hrabri napori in v upu zmage. Od lanskega Božiča se je marsikaj izpremenilo, tu in tam se je poslovljalo tovariš, soborilec, ki vživa zdaj gotovo boljše in lepše ure nego mi... Pa vse skup nas še ni omečilo, ne oslabilo naših slovenskih pesti, ki slej ko prej trdno drže zmagovalno orožje. Trdno upamo, da se kot zmagovalci vrnemo v ljubo domovino vsaj pred četrtim Božičem. V tej nadi želimo vsem Slovincem, ki so blage volje, blagoslovljene božične praznike ter pošiljamo najlepše slovenske pozdrave: Edvard Cvar, Janko Bodlaj, Franc Uranikar, Jožef Naglič, Jožef Laučič in Franc Lukan, vsi iz ljubljanske okolice; štajerski Slovinci: četovodja Rudolf Lukačič, sapper Alojzij Babič, Anton Kimlar, Lojze Teržan, Janko Polgar, Janko Kolar, Leo Trstenjak in Peter Polak.

Dvajset mesecev 'je že, kar smo sinovi solnčne Goriske zapustili našo drago deželo in šli braniti skupno domovino na razna bojišča. Vse ta čas sta nas spremljala misel in upanje, da pride zopet čas, ko se bomo vrnili na naše domove, čeravno porušene. Našli so ti domovi, ob Soči stoji, na slovenskih tleh. Naši morajo ostati, nikdar ne sme Lah v njih gospodovati! Iskren božični pozdrav vsem goriskim beguncem, ki iščejo zavetja v tujih deželah! Bog nam daj skorajšno svidenje v naši Goriski! Mrmolja B., Batuje; Zivec Anton, Ozeljan; Čuk Ivo, Komel Jakob, Marušič Jožef, Črne Janec, Širok Just, Gomišček Alojzij, Danevčič Fran, Hlede Fran, Leban Fran — vsi iz Solkana; Strukej B., Kanal; Znidaršič Fr., Marijatelj; Mrak St., Cepovan.

Slovenski fantje domačega 27. dom. pešpolka smo zbrani na bojišču in vsem nam hodi na misel božični dopust. Ali zavedamo se, da to ne more biti, ker smo zato tukaj, da branimo domovino. In vsak izmed nas je pripravljen, da se tudi na Sveti dan, če treba, z vso silo vrže na sovražnika. Vam v ozadiju pa želimo, da bi kolikor mogoče srečno praznovali božične praznike in se v svojih molitvah spominjali tudi nas. Prisrčen pozdrav staršem, bratom in sestram ter bralcem »Slovenca«: Desetnik Jakob Stebe iz Jez pri Kamniku; poddesetnik Anton Dolanc iz Sv. Križa; enoletni prostovoljec Feliks Verstovšek iz Maribora; Alojzij Sladič iz Mirne; Alojzij Hočevar, Vrhpolje; Ivan Mohor iz Korena, Pavel Žibert iz Lipe, Franc Benkovič iz Podgorja, Ivan Glušini iz Zg. Tuhinja — vsi iz kamniške okraja; Jožef Stajnik, Bačna; Miha Mandelj, St. Vid; Jožef Glavin, Ambrus; Anton Suhadolnik z Iga.

Slovenski topničarji na rumunskem bojišču žele vsem znanecem in prijateljem, posebno pa hrabrim tovarišjem na goriski bojni črti, ki obdajajo in zadržujejo laško druhal, vseboje božične praznike in srečno novo leto: Jožef Udovič, Cerknica; Anton Bajc, Logatec; Jernej Bajc, Col; Avgust Kastrin, Sturje; Janec Kožman, Podkraj; Anton Banko, Domžale; Jožef Martič, Vel. Lipovec; Franc Rohlec, Bašaji; Franc Vanovšek, St. Janž — Vinska gora; Henrik Lakose, Sučava; Franc Rebernik, Pilištajn; Mihel Pevec, Zibika; Franc Sardoner, Ločica.

Blizajo se zopet božični prazniki. Vojaki na bojišču smo mislili lani, da bomo že letos obhajali Zvečkarjevo rojstvo pri svojih družinah, a ni nam usojeno. Zato smo pa imeli danes srečo, da smo mogli opraviti svojo versko dolžnost. S solzami veselja v očeh je vsak prejel Kralja vseh kraljev. Imeli smo dobrega vojnega kurata, ki nam je govoril v našem milem slovenskem jeziku. Bog daj, da bi se mogli kmalu vrniti na svoje domove; kot resni, izkušeni mladeniči se bomo lotili dela v gospodarstvu in naši ljudski organizaciji. Božične pozdrave pošiljamo vsem goriskim beguncem, posebno pa šempaskim, in vsem bratom Orlom: Alojzij Persič in Ignacij Pelicon iz Sempasa; Anton Humer iz Slapa pa Tolminkem; Alojzij Čatar, Dornberg; Josip Gorjup, Gorica; Ivan Ličan, Budanje; Anton Pavlica, Rihemberg. Dostavek vojnega cenzorja: So izvrstni mladeniči, kateri izpolnjujejo tudi zvesto svojo vojaško službo. Anton Vidav, vojni kurat.

Belokranjski prostovoljni strelci pošiljamo z bojišča najsrčnejše božične pozdrave našim staršem, bratom, sestram, dekletom in znanecem — Bog daj vsem skupaj vseboje praznike in srečno novo leto! Mi smo hvala Bogu, že vsi zdravi in veseli, kar želimo tudi vam. Anton Adlešič, Josip Ban, Franc Cvitkovič, Miko Vlačič, Anton Vranešič — vsi iz Trilbi v črnomaljskem okraju; Jurij ažeč, Obri; Albin Kocjan, Dragatuš; Ivan Gorše, Zapudje; Franc Ilenič, Butoraj; Ivan Jankovič, Beden; Josip Loparec, Pribnica; poddesetnik Leopold Jermen, Črnomelj; poddesetnik Matija Zalec, Sinji vrh; poddesetnik Pavel Staudahar, Peter Bižal, Ivan Stefane, Franc Mole, Mihael Staudohar, Jurij Sterk iz Predgrada; poddesetnik Ivan Grdin, Jurij Mašič iz Dola; Marko Mavrin iz Kraljev; Alojzij Zugel, Alojzij Muc, Martin Jurjevič, Ivan Ružič, Anton Vrvščar, Anton Molek, Josip Černetič, Josip Mavretič, Josip Nemanic, Martin Vrančar, Josip Vukšinič, Rafael Skrlj, Josip Skof, Leopold Papež, Anton Vrančar, Martin Krštinč, vsi iz metliške okolice.

Fantje 30⁵ cm možnarske baterije mislijo na tretji Božič, ki ga bomo morali prebiti v snegu in viharju pred sovražnikom, daleč proč od domačega ognjišča. Nismo ravno veseli ob tej misli, a še mora biti, mora biti. Pošiljamo tedaj svojim domačim in vsem drugim dragim osebam v domovini naše iskrene pozdrave ter jim želimo vseboje božične praznike: Jožef Novak, Ivan Smole, Franc Slapnik, Martin Saks, Jožef Turnšek, Viktor Batič, Anton Glavič, Ivan Lenarčič, Anton Kragelj, Peter Svetič, Leopold Klančnik, Josip Krapež, Filip Topar, Ivan Samec, Franc Brodar, Josip Bertl, Anton Košir, J. Windischman, Franc Mauser, Mihael Janžekovič.

Iz armadne delavnice na vzhodnem Ogrskem pošiljajo iskrene božične pozdrave slovenskim ženam in dekletom: Janec Anderle, Breznica; Franc Cotman, Trzin; Franc Gollner, Sv. Križ pri Ljutomeru; Janec Reiss, Sv. Benedikt.

Iskrene pozdrave z bojišča pošiljamo možje in fantje za tretje božične praznike ženam in dekletom, prijateljem in znanecem: Anton Avguštin, Rateče; Ivan Luštrik, Sora; Alojzij Kopač, Medno; Franc Triller, Druvalovka; Gregor Mihelič iz Sodražice; Franc Bukovec, Vrje; Anton Bezgan, Loče; Alojzij Vavpotič, Smarce; Ivan Zagajšek, Boštanj. — Težko pričakuje obračuna z Lahom pošiljamo srčne božične pozdrave vsem Kobaridcem in okoličanom: Desetnik Ivan Melan, Svino; desetnik Anton Drešček, Livek; Anton Ivančič, Libušnje; Anton Matelič, Livek; Franc Konanc, Svino. — Vsem znanecem in prijateljem pošiljajo iskrene

božične pozdrave z daljnega bojišča: Desetnik Jernej Lah, Lož; poddesetnik Franc Habjan, Domžale; poddesetnik Vincenc Krivec, Tolmin; Josip Turk, Anton Čuk, Logatec; Josip Gerdevič, Golac; Avgust Lasčič, Vrtojba; Andrej Peternel, Kostanjevica; Franc Mezeg, Cerkno; Dominik Žič, Pulj. — Kopriva ne pozebe, pa ljubljanska srajca tudi ne. Nas ne zamori ne miraz ne vročina, pa tudi Cadorna ne s svojim preklicanim streljanjem. Božični pozdrav vsem ljubljancem pošiljajo: Desetnik Lovro Rosulnik; desetnik Janec Renkač; ognjčar Anton Mihelič; desetnik Josip Holnik. — Mnogo srčnih božičnih pozdravov pošilja domača godba brezzičnega brzojava na 2200 m visokih gorah: Iv. Rešner, Dobrunje; Fran Uranšek, Koroško. — Nebroj iskrenih božičnih pozdravov pošilja telefonski oddelek: vse za vero, dom, cesarja! V imenu vseh: Josip Vukšinič. — Slovenski fantje in možje na bojni črti želimo vsem poštenim slovenskim ženam in dekletom vseboje božične praznike in srečno novo leto: Četovodja Josip Leban iz Volarjev pri Tolminu; desetnik Ivan Lampe, Črni vrh; Andrej Velikonja, Sv. Lucija; Anton Kolarčič, Gor. Sv. Kunigunda; Matija Galič, Nova vas — Istra; Anton Novak, St. Peter Dolenjsko; Jakob Smid, Zavha vas — Kor.; Iv. Marko, St. Ilj; Tomo Stanojevič Četava — Bosna; Marko Idžakovič, Vares — Bosna vsi pri oddelku strojnih pušk. — Najlepše božične pozdrave pošiljajo z daljnega bojišča: Jernej Mrak, Kokrica; Jožef Tičar, Cerkle; Ivan Roblek, Tupalčice; Ignacij Dermaša, Trebnje; Fran Ostanek, Velika Loka; Valentin Pavčnik, Šmartno; Anton Dovgan, Vipava; Rudolf Simončič, St. Janž; Mih. Mlakar, Lož; Leopold Polanšek, Ribnica; Avg. Kastrin, Ajdovščina; Anton Jakomin, Kubed; Ivan Krajnik, Suha — vsi zdravi in dobre volje. — Podpisani gorski havbčarji želimo vsem ljubljancem, znanecem in prijateljem vseboje božične praznike in srečno novo leto! Bog daj nam svidenje v letu 1917! Ognjčar K. Špenko; četovodja R. Bevc; Fr. Berginc; Fr. Mužnik; desetnik R. Poljanšek; Fr. Ferencak, Ivan Fiere, Černe, Komatar, Kozjak; nadtopničar K. Capuder; Mih. Sajovic, Golob, Uršelj, Pip, Slaper, J. Rak, Fr. Dular, M. Zorman, Mestek, Scaramelli, Iv. Hribar, Strumbej, Iv. Juhant, Volčič, Iv. Zrimšek. — Dornberški beguncem pošiljajo iskrene božične pozdrave: Desetnik Miroslav Budin; Fran Budihna, Fran Zorž, Jožef Zorž — vsi iz Dornberga; Benedikt Trampuž iz Kostanjevice; Andrej Visintin, Sovodnje. — Najlepše božične pozdrave pošilja ob odhodu iz Carigrada Fran Nosan. — Staršem, ženam, bratom, sestram in vsem slovenskim dekletom žele z daljnega bojišča vseboje božične praznike in srečno novo leto podpisani slovenski fantje in možje: Četovodja Anton Prime, Velika Bukovica; desetnik Viktor Dimnik, Vevče; Ivan Plevnik, Podsmreka; Jakob Sajne, Laze; Anton Penko in Franc Česnik, Palčje; Franc Gombač, Naklo; Filip Bajc, Lozice; Dom. Fakin, Pliskovica; Mih. Krnel, Studena gora; Gašper Čikada, Dolnje; Fr. Markovič, Anton Dolenc, Laze; Iv. Vitič, Celje; Fr. Andrejčič, Puharsko; Matevž Pfajfar, Dobrava.

Ni nam dano, da bi si segli v roke in si ustno želeli vseboje praznike; zato se zatekamo slovenski topničarji v Pulju v naš ljublj list »Slovenec«, da sporoči naša pristrčna voščila za praznike in novo leto našim stršem, bratom, sestram, mladenkam in ženam, prijateljem in znanecem v dragi domovini, pa našim hrabrim bratom na bojnem polju Bog daj, da bi se še enkrat veselo videli in si ustno voščili srečen Božič! Martin Petkovšek z Drenovega griča; Ivan Trtnik, Vel. Mlaševo; Alojzij Pegan, Zabreg pri Selcah; Karel Macarol, Skopje; Alojzij Ščuka, Koblija glava; Alojzij Slavec, Krajna vas; Filip Miheli, Rihemberg; Feliks Simšič iz Trsta; Kristijan Brič, Dornberg; Ivan Makarovič, Sveta gora pri Gorici; Mihael Gorkeč, Bilje; Alojzij Furlan, Prvačina; Anton Mužina, Selo; Leopold Rijavec, Seniče; Ivan Petjan, Sovodnje; Anton Dremelj, Mala vas; Franc Krainberger, Sv. Andraž — štajersko; Franc Colja, Rihemberg; Mihael Kolčič; Bosbaga — Istra. — Slovenski gorski topničarji pošiljamo našim dolenjskim in gorenjskim dekletom iskrene pozdrave in jim želimo vseboje božične praznike in srečno novo leto! Bili smo že po vseh bojiščih: v Galiciji, na Ruskem Poljskem, v sneženih Karpatih, na mrzlih krnskih pečinah, na visokih tirolskih gorah, a tretji Božič nas bo našel na tem bojišču. Vedno in povsodi se hrabro borimo in smo do smrti zvesti svojemu cesarju. Dekleta, tudi ve nam bodite zveste, da bo svidenje veselo! Leopold Prijatelj, Sodražica; Janec Virant, Vel. Lašče; Jožef Koncilja, Kamnik; Valentin Bajt, Nova Oselica; Vincenc Zupanc, Voglance; Janec Kepnik, Zg. Bernik; Janec Hiti, Nova vas; Jaka Burger, Sp. Bernik; Franc Burnik, Stara Oselica.

Vesele božične praznike in srečno novo leto žele dalje: Ognjčar Fr. Šusteršič; četovodje: A. Čuk, J. Plut, P. Lovšin; desetniki: A. Volk, Fr. Dolgan; predmojstra: K. Bergles, A. Lindner; topničarji: J. Maver, Fr. Gliha, J. Trček, M. Jamnik, Fr. Žitnik. — Slavko Klavs; L. Zalokar, Gorjaše; A. Močibob, Istra; J. Bonaca, Puče; Fran Ločnikar, Svetje. Četovodja Ivan Selan; Anton Možina, Jakob Rožen, Ivan Slatnar, Martin Jurjavčič, Franc Kučlar, Vinko Zulek, Franc Pečavar, Mihael Mulka, Jožef Logar in Ivan Logar. — Računski podčastnik Joško Rot; narednik Josip Pirjevec; narednik Lino Dreossi; desetnik Anton Demojzes; Josip Zorn. — Franc Uršič, Sv. Andrej — Kobarid; Ivan Pongračič, Zg. Novavas; Jožef Erjavec, Turški vrh; Iv. Rotar, Črnuče; Jož. Kropčar, Litija. — Narednik Alojzij Blažina, desetnik Fr. Moretič, I. Stergovšek, L. Sulčič, A. Krečič, K. Fabjan. — Rudolf Križaj, Hrače; Miha Sagaj, Volče; Franc Kapel, Kal; Andrej Krajnik, Kozaršče; Ivan Mauri, Jesenice; Ant. Lešič, Šempas; Valentin Carl, Cerkno; Matija Česnik, Palčje. — Ljubljanci: Desetnik K. Kreč; poddesetnika Joža Potokar in Joža Smerkoli; strelci Vik. Blažič, Franc Dimie, Fr. Klemenec, Vincenc in Franc Jenko. — Deset. Fr. Pernuš, Kokrica; Jož. Noč, Zirovnica; Matej Rovtar, Sv. Križ; Mart. Ozebek, Dobrava; Fr. Gostiša, Vrhnika. — Maks. Kalan, Hruje; Peter Jenko, Naklo; Fr. Šerjak, Blato; voz. predmojster Mihael Lenarčič, Mala vas; Jož. Tabaj, St. Andraž; Jož. Marok, Kostanjevica. — Ant. Kodernac, Fojana; Iv. Ilja, Sp. Bernik; M. Celigoj, Ilir. Bistrica; K. Vase, Ljubljana; Ant. Pečolar, Soštanj. — Jer. Znidaršič, Loška polica; Ivan Podgornik, Lokovec; Jož. Mikuš, Soča; Ivan Dekleva, St. Peter; Iv. Dovgan, Ilir. Bistrica; Jož. Mahne, Gorizica; Jož. Gregorič, Prvačina; Iv. Gorjan, Ogrsko; Fr. Ambrožič, Il. Bistrica; Jož. Škvarča, Vrhnika; Al. Tušar, Idrila;

Rom. Butar, Tolmin; Andrej Kemperle, Znojle. — Slov. pionirski oddelek: Joško Rot, Štepančič, Mrevlje, Murovec, Kralj, Gurtner, Zeban, Hrovatin, Zdrinšek, Križmanič, Štrulcelj. — Deželni strelci: Leop. Kmetič, Leop. Zupančič, Leop. Papež, Mat. Pezdirc, Jan. Dolcar — vsi iz Črnomlja; Jan. Ambrožič, Jos. Movern iz Suhora; Mih. Žvab, Kvasice; Fr. Fortun, Vinica; Jurij Jesih, Belči vrh; Jan. Gorše, Zapudje; Peter Bižal, Predgrad. — Deset. Ant. Harej, podd. Fr. Omejec, Fran Blaj in Jan. Perlič iz Idrije; Tom. Dime, Depaljavas; Anton Svetlin, Kamnik; Mih. Stele, Podhorst; Fr. Jerriha, Skofelja; Hinko Hut, Domžale. — Gust. Kraševac, Gorica; Iv. Zorž, Hrače; Jos. Strgar, Videm; Iv. Telič, Cerknica; Jož. Križmanič; K. Lešnjak, Svetovit; Jož. Božič; četov. Jož. Geržetič; Pegan, des. Hrvatin. — Desetnika Ante Defar in Forčič; poddesetnika Jan. Leban in Iv. Peculič; And. Rosič, Fr. Hotko, Leop. Lojč, Ernst Gruden, Ernst Gomizelj. — Fr. Bizjak; deset. Alojzij Sorta, Gor. Branica; deset. Mat. Mohorčič, Vel. Ubelsko; Viktor Vidrih, Erzeli; Fel. Vidič, Kanal; Fr. Mahne, Tatre; poddeset. Mat. Dolenc, Studenec; Iv. Požar, Beljsko; četovodja M. Kobal, Vipava; deset. Jos. Lozej, Skrbina; Fr. Krševan, Rihemberg; Ivan Čučič, Vrtojba. — Četovodja Ant. Harej, Iv. Šinigoj, iz Dornberga; poddeset. Iv. Pahor, Opatjeselo; Mih. Batistič, Ant. Kancler, Solkan; Leop. Rogelj, Lipa; Iv. Černogol, Otlica; Fr. Gorup, Gabrije; poddeset. Mih. Sorli, Podmelec; Jož. Hlede in Izidor Hlede, Brda; Anton Franca, Skofje; Fr. Brkonar, Delnice; Maks Turk, Jož. Miklavc, ljublj. okolica; četovodja K. Kromar, Dolnja vas; Iv. Ponikvar, Jezero; Ant. Ambrožič, Planina; Jožef Roje, Vrba; Jernej Premrl, Predjamo; Ant. Blažek, Razdrto. — Predmoj. Jak. Reven; Joško Carl, Iv. Vauk, Josip Vončina, Fr. Hrašovec, Evst. Lapajne, Avoust Trčon, Iv. Pletersky, Jos. Simončič, Cezar Lukežič. — Invalidi: Jož. Blažek, Jož. Tavčar, Jak. Hočevar, Fr. Božič, Ant. Sabec. — Fr. Česen, Sp. Bernik; Iv. Kern, Cerkle; Iv. Ulčar, Skarčičina; Mat. Perne, Trzin; Ant. Kališnik, Sv. Ana; Jož. Jeraj, Mavčič; četovodji Obrekar in Bergant iz Ljubljane. — Poddesetnika Ivan Pipan — Smlednik in Ivan Kovač, Vrba; Alojzij Milič, Brišček; Anton Zagar, Kočevje; Jož. Benedek, Zatočin; Lovro Košak, Dolenjsko; Ant. Semprimožnik, Celje; Jož. Šiler, Zagreb. — Viktor Keržič, Nadlesek; Alojzij Križman, Deskle; Jer. Križnik, Mali vrh; Franc Zore, Šmartno; Jož. Trampuš, Ogulin. — Jos. Paček, Mal. Mraševo; Jos. Repselj, St. Jernej; Ant. Hren, Dobrič; Avg. Toškan, Cerkno; Ant. Arh, Leskovec. — Jož. Hafner, četov. Iv. Praznik, Iv. Dobro, Fr. Požar in tov. — Avg. Pangos, Ivan Terpin, Jak. Šimec, And. Purlič, Pavel Fabris, Jož. Turšič, Lovrenc Živalič. — Desetnik Ang. Zuzzi; Fr. Monjač, Juršič; Mirko Škerlavaj, Opčine; Ivan Gombač, Podgrad; Ant. Stoja, Kopriva; Jos. Tomašič, Ant. Bobek, Iv. Ravnic iz Zameta; Jož. Šrola, Avg. Sušan iz Srdovec; Milan Poščič, Opatija; Al. Milič, Jurčič. — Simon Hudovernik, Jesenice; Ivan Končan, Dobrova; Jož. Vidič, Kanal; Fran Šinkovec, Dolenjsko; Štef. Kotnik, Loka; Mih. Pak, Sp. Slatina; Ant. Ortar, Podbrdo; Mihael Lovrenčič, Sv. Lovrenc. — Fr. Kruh, Zagorje; Jan. Sitar, Visoko; Ant. Sabec, Trnje; Fr. Penko, Strmca; Iv. Škrab, Topolec; Stefan Podbršek, Vrtojba; Jož. Jamnik, Sav. dol.; And. Perenič, Selce; Iv. Kuštrin, Logarsko; Anton Zivec, Tomaj; Jožef Lipovec, Babno polje. — Desetniki: Ant. Meden, Jož. Penko, Iv. Seršič; Fr. Sterk, Pet. Sošič, Jak. Stok, Jož. Čekada, Jož. Klarič, Fr. Novosel. — Narednika Franc in Jožef Paškulin; četovodja Jož. Rijavec; desetniki: Leop. Plesničar, Iv. Lapanja, Fr. Kuček, Edvard Kocjančič; poddeset. Adam Grabar — vsi iz goriske okolice. — Jakob Blaž, Jer. Zorman, Fr. Račič, Al. Zerovnik, Iv. Babič, Mat. Srpič, Ant. Prihac, Ant. Habjan, Jak. Rus, Anton Perko, Fr. Hribernik, Ivan Nahtigal, Ig. Dolenski, Jož. Novak, Jak. Mlasko, Iv. Kušar, Barlič Osvald, Al. Kodrič, Iv. Petrič.

Vsem čitateljem »Slovenca« vseboje božične praznike in upapalno novo leto 1917 želimo topničarji s soške fronte: Anton Verbič, Gor. Logatec; Josip Fink iz Žalne, Dolenjsko, in Filip Škvarča iz Šebrelja, Primorsko.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želijo: Četovodja Leopold Batič, Šempas; Franc Berce, Dornberg; Val. Hvala, Gor. Trebuše; Mih. Stopar, Vel. Brdo; Fr. Podboj, Gorenje; Mat. Pelan, Studeno; Jak. Tomažič, Huje. — Topovodji Janko Novak iz Idrije in Ciril Persič iz Vrtojbe; desetnik Ant. Lovišček iz Ročinja; predmoj. Jože Kuzmin in Karol Hoban iz St. Andraža; Avg. Kralj, Gorica; Jož. Godina, Škedenj; Jož. Gržina, Rovinjsko selo; Jož. Nežič, Dobrovlje; Fr. Lovšin, Gorica vas, R.bnica. — Slovenski fantje 30⁵ cm možnarske baterije: Četovodja Ernst Gareis; predmojstra Josip Jelenc in Peter Novak; Fr. Lončar, Franc Lorenc, Ant. Klein, Al. Jurešič, Ant. Petkovšek, Mih. Kristančič, Mat. Lesjak, Jan. Kočvar, Fr. Vratnik, Iv. Mole, Jos. Solar, Fr. Poljanšek, Karel Žibret. — Desetnik Karel Pirc, Iv. Prebil, A. Čuljka. — Fr. Benigar, Anton Penko, Rudolf Krehelj — Trnovo, Stanko Suligoj, Dol. Zemon; Iv. Rojc, Iv. Vrh, Gor. Zemon. — Jan. Vrančar, Kamna vas; Jakob Bebar, Selce; Fr. Ferligoj, Rubije; Fr. Markovič, Kožbana; Frid. Birs, Rihemberg; Alb. Krušič, Orehovlje; Ivan Filipič, Vezila; Jož. Jamnik, Svečina; Fr. Stare, Koprivnik; Ivan Nahtigal, Glinice; Angel Fovčič. — Vekoslav Kromar, Samobor; Iv. Arko, Mokronog; Iv. Kunc, Gabrje; Iv. Kostrevec, Rakka; Marko Kromar, Samobor; Jak. Skumavec, Jesenice; Ant. Tomažin, Zaloka. — Jož. Mikec, Rud. Podelko, Avg. Kordin, Iv. Stanič, Jož. Janežič, And. Laščak, Udovčič. — Al. Germ, Trbovlje; Anton Kos, Ljubljana; Jak. Ažbe, Jesenice. — Desetnik Lov. Urbas, Ivanje selo; Ivan Šumej, Zabukovje; Viktor Furlan, Trst; Iv. Zigante, Loka; Mih. Matjaš, Pulj; Iv. Rustja, Skrilje; Iv. Meze, Postojna; Fr. Puntar, Rakek; Fr. Suler, Bovec; Fric Zuzl, Gradeč; Jož. Vogrič. — Iv. Lovšin, Lipa pri Bledu; Leop. Zalokar, Stopiče; Fr. Pavlovčič, Borovnica; Rantah Ant., Mokronog; Mart. Jaklič, Metlika; Mih. Cerinšek, Moste; Kon. Terbuč, Zetale; Ivan Klavs, Vel. Lašče; Fr. Sodja, Dobravljie; Ant. Kos, Dol. Mohorovec; Nik. Remic, Osolica; Fr. Rozman, Senčur. — Jož. Grandovec, Jož. Zidar, Iv. Zidar, Al. Petje, St. Rupert; Ivan in Franc Kovačič, Krška vas; Lov. Jereb, Ziri; Fr. Jereb, Kranj. — Slovenski mornarji in podčastniki: Peter Berut, Ivan Riolič, J. Šiška, Fr. Šinkovec, Jož. Babič, Matej Perosa, Iv. Kocjan, Toni Jerjal. — Četovodja Ant. Ludvik, desetnik Jož. Dolenc, poddeset. Pavel Zigmant, poddeset. Ant. Weigl, Pet. Pettaros, Jož. Golob, Fr. Požar, Fr. Križal, Rud. Sorčan, Pet. Fra-

nolič, Evg. Skarpin, Aloj. Mišič, Pet. Meze. — Fr. Šarc, Ljubljana; Dom. Rudolf, Črni vrh; Ant. Bašič, Solkan; Fr. Vodopivec, Komen; Izidor Konic, Bada; Fr. Zagar, St. Janž; Jos. Antonac, Opčine; Ant. Novak, Motnik; Iv. Grdina, Zrenji; Iv. Jarc, Doberdob. — Orožni mojster F. Prhne; narednik F. Tavčar; potovodja J. Jamnik; poddesetnika J. Gašperšič in Fr. Rihar; Iv. Mislej, Jož. Hrvat, Matevž Košir, Jan. Strniša, Mih. Zalec. — Štabni narednik A. Hrovat; četovodji Fr. Pirc in M. Gavrilovič, podlovca J. Kadunc in P. Milanovič in tovariši. — Poddesetnika Gašper Ogrin, St. Vrhnika, in Jož. Zevnik, Mavčič; sapper Konrad Lončina, Ptuj. — Četovodja Peter Pirih; Iv. Spec; predmoj. Raf. Poljšak; četovodja Ciril Tušek; Jer. Dričnik; Fr. Denšek; Mart. Krabonja, Al. Zavnik. — Fr. Hočevar in Ant. Levstek iz Malih Lašč; Jos. Znidaršič, Dobrepolje; S. Martinc, Rateče; Iv. Strah, Mrzla luža; Škrjanc in Mart. Tomle iz Zagradca; Srebrnjak, Hrušica; Somrak, Selo; Jož. Skuber, St. Jernej; Smollič, Vel. Loka. — Desetnik Leop. Toroš, Mih. Pečjak, Fr. Zavadal, Jož. Zigart, Ant. Verteli, Jos. Ferluga, Jan. Kocbek. — Ant. Stražar, Prapreče; Ivan Hočevar, Struge; Juznič, Bela krajina; Jož. Malečkar, St. Peter; Ignac Oroš, Konjice; Fr. Zemljčič, Rog. Radgona; Mat. Debevc, Borovnica; Omejc, Radomlje; Jan. Vrlinič, Črnomelj. — Četovodji Jož. Mikše in Pet. Blažič; Jož. Krapež, Jož. Grosovin, Fr. Vidic, Fr. Ferjančič, Mat. Andlovic, Jož. Družina, And. Fabjan, Jož. Sušan, Al. Vižin, Guriner. — Vinc. Sakošek, St. Jurij; Gašper Čukjati, Trojane; Simon Maček, Bled; Blaž Sever, Planina; Štefan Rupret. — Jož. Skrinjar, Semič; Leop. Flander, Vič; Fr. Lakner, Dragatuš; Leop. Gorenc, Novo mesto; Ant. Prosenik, Suhor; Jos. Škof, Metlika. — Desetnik Avg. Ogrinec, Kamnik; poddeset. Ant. Novšak, Log; deset. Iv. Stros, Kranj; poddeset. Leopold Princič, Gorica; poddeset. Ivan Zaplotnik, Kranj; enol. Iv. Marinček; Fr. Černečič, Kostanjevica; Pet. Hudorovac iz Semiča; Avg. Fabjan, Ljubljana. — Fr. Repina, Ant. Dolno, Jož. Duhovnik, Al. Kostrevec, des. Vinko Simončič, Iv. Radič, M. Zorman. — Narednik Jož. Paškulin, St. Andraž; narednik Raf. Stofa, Komen; četovodja Fr. Kovic, Peč; narednik Jož. Karis, Sv. Ivan pri Trstu; deset. Silv. Mučič, St. Andraž; četovodje: Aloj. Testen, Jož. Rijavec, Fr. Kogoj; desetniki: Jož. Kerbančič, Mat. Juriševič, Leop. Plesničar; poddesetnika Iv. Neslič, Jož. Milič; Just Gorkič, Al. Vižin, Fr. Blažič, Ant. Bole; Frid. Jazbec. — Podlovca Slavko Sever iz Ljubljane in Mih. Anžič iz Biše; Val. Kadunc iz Ljubljane. — Gašper Muhič, Ambrus; Jož. Sukalija, Prim.; Iv. Prebil, Moravče; Iv. Pekol, Dobernič; poddeset. Fr. Petek, Ribnica; Ant. Leban, Tolmin; Iv. Česen, Kranj; četovodja Iv. Gutman, Črnomelj; Al. Uršič, Žužemberg. — Iv. Vreček, Trata; Pavel Brezar, Senčur; Al. Bukovnik, Senčur. — Četovodja Franc Turk. — Alojzij Zajec, zrak. odd. — Franc Primožič iz Radeč. — Desetnika Fr. Postrak in Hans Mir; poddesetnik Rup. Ferk. — Franc Parapat. — Iv. Rusjan, Kozana. — Desetnik Jož. Adlešič, Jaska. — Jos. Lindič. — Poddeset. Henrik Sluga. — Mih. Gerden, Ant. Cvetko in Ant. Stojnič. — Andrej Goljevšek. — Al. Hočevar, Stanjel. — Rudolf Avsec, tolm. — Franc Simenc. — Alojzij Ferič, Brda. — Anton Gavac in Miha Tarnovšek. — Ignac Ravnikar iz Gamberka. — Ant. Gabrijelčič, Anhofo. — Ivan Veliček, Imenje. — Franc Oven in Franc Lazar. — Angel Fovčič, Komen. — Franc Puntar in Jožef Modrejan, Rovte. — Poddesetnik Jož. Pucelj. — Predmojster Fr. Lotrič. — Ivan Hočevar — Stružan. — Alojzij Primožič iz Novela pri Kostanjevici. — Ant. Sirk, Mihaelov iz Višnjekva. — Ivan Lenarčič, Kojško. — Desetnik Jož. Zupan, Senčur. — Poddesetnika Lovrenc Ravnikar in Franc Mikula; Jož. Seljak, Mart. Bregar, Iv. Malinšek. — Jožef Johann in Mihael Cerv, Huda južna. — Jožef Ducman. — Karol Novak iz Motnika. — Vekoslav Lašič. — Jožef Novak, ki se obenem zahvaljuje za darovane harmonike. — Četovodja Polderžaj in pešec Zabukovec iz Ljubljane; poddeset. Russec Franc, Kunaj Anton, Znidaršič F. iz Loga pri Sevnici; desetnik Plesnar J., poddesetnik Medved F.; pešci: Kogej Pavel, Čuk A., Bečirer V., Kobal F., Horvat M., Eržen Jože, Rejc A., Gregorač J. iz Idrije; Sepec J. in Sepec F., Namro J., Ausel L. in Ausel F., Kraševac F., Martinčič J., Hrovat F., Arh J., Maurič F., Simončič J., Kerin M. iz Novega mesta in Krškega; desetnik Stupar G., Martinec K., Močnik F. iz kamniškega okraja, Penič J. in Škoberne F. iz Šmarja pri Jelšah. — Janko Zgonc, Radleg; Janko Zednikar, Dobrava; Alojzij Rozman, Črna vas; Anton Ježek, Črnuče; Alojzij Znidarčič, Zmazek Martin, Zemljčič Jožef, ljutomerski prieki; Jožef Aberšek, St. Vid, Misljinje; Karel Krajnik, Vitanje; Franc Segar, Sodražica. — Četovodja Rustja iz Ramelj; patrolovodja Iv. Šturm iz Cerkna; podlovca Ivan Hrovat, St. Jurij ob Taboru; podlovce Maks Cek iz Senožec; patrolovodja Mrevlje; Josip Lindič iz Skurševca in vsi tovariši! — Četovodja Nikolaj Skranjar, Jože Kos, Jak. Židko, Ant. Smolej, Fr. Leskovec, Jož. Milnar, Tomaž Pretnar, Fr. Ketl, And. Zalokar, Aleš Mikloš, Mart. Erdani, Iv. Košir, Fr. Arnšek, Fr. Fedran, Fr. Polžep, Jož. Močnik, Pav. Avsenik, Fed. Jesenko, Matevž Golenc. — Mornarji: Ivan Troha, Ciril Lipovč, Štefan Oreškovic, Iv. Zupančič. — Fr. Kristan, Senčur; Rudolf Janša, Dovje; Fr. Belič, Vič; Fr. Božeglav, Primorsko; Iv. Spruk in B. Cuvin, Stajerca. — Slovenski gorski topničarji na bojni črti. — Aleksander Potočnik.

Proti katarom	LIBERSKI Emin in Konstantinov vrelce.
nedosegljiv.	Redno ga je rabilo pokoj. Njeg. Velicanstvo cesar in kralj Franc Jožef I.
	Dobiva se povsod ali po ravnatelstvu vrelca v Liberecu.

Ivan Čučič, star 17 let, iz Vrtojbe štev. 95, je bil v vojaški (prej mestni) bolnišnici v Gorici, 6. avgusta so ga odpeljali iz Gorice v neko drugo bolnišnico.

Kdor bi vedel

kaj o njem, se prosa, da bi to naznanili njegovemu očetu Francu Čučič, Batule, p. Črniče na Goriskem.

Proda se
v Kamniku
enonadstropna **hiša**
v kateri se je veliko let izvrševala
trgovina, z vrtom, korporacijsko pra-
vico in specerijsko opravilo. — 2949
KARL KUMER, Kamnik.

Kaj delajo trapisti,

o tem lahko izveš v mišni novi knjižnici:
„Brat Gabriel Giraud in nje-
gova ustanova v Rajhenburgu.“
Dobiva se pri oo. trapistih v Rajhen-
burgu, v katoliški bukvarni v Ljubljani,
pri J. Krajec nasl. in Urban Horvat v
Novem mestu in po vseh drugih knji-
garnah. Broširana knjiga velja K 2.50
in v platno vezana K 3.50, po pošti pa
pri obeh po 20 vin. več. — Te ne samo
vsekozi zanimive in s primernimi po-
dobami okrašene, ampak ravnotako
poučne in zabavne knjižice bi ne
smelo manjkati v nobeni šolarski in
društveni knjižnici. Sežite tedaj po tej
nenavadni knjižici vsi Slovenci, vse
šolske, farne in izobraževalne knjižnice
ter knjižnice Marijinih družb itd.!

2297

2974

Krava teličkom
se prodaja.

Vprašanja na **IVAN ZUPANČIČ, MOSTE 53.**

8 vinarjev

(za 1 dopisnico) Vas stane moj
glavni cenik, ki se vam doloži
— na zahtevo brezplačno. —

Prva tovarna ur JAN KONRAD,
c. in kr. dvor. založnik Bräx št. 1552 (Česko.)

Nikel ali jeklene ure na sidro K 3.—, 7.—, 8.—
Vojno-spominske nikelne ali jeklene ure K 11.—
K 12.—; armadne radij. ure in nikijske ali jekle K 13.—
Mavna svetilna žarnopisna ure na sidro K 19.—
K 20.—. Budilke, stenske in ure na stojalo v veliki
izbi po nizkih cenah. Sletno pismono (jamstvo). Po-
šilja po povzetju. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Odda se velika prijazna

soba

v prvem nadstropju,
blizu pošte, samo za pi-
sarno ali v trgovske na-
mene. Pismene ponudbe
pod „soba št. 2993“ na upravnistvo „Slovenca“.

Izurjena gospodična

zmožna samostojno voditi trgovino z
mešanim blagom na zelo prometnem
kraju v glavnem mestu, se sprejme kot

Kompanjon

Pogoji: Znanje obeh dež. jezikov, primerna iz-
obrazba in najmanj 800.0 K kavicje.
Ponudbe na upravo lista pod „Kompanjon 2967“.

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino
tvrdka **JELAČIN & Ko.** Ljubljana
ljubljska industrija probkovih zamaškov

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi
oljnate portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki fo-
tografiji

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Orehov les v hloh, v Kostanjev les v polenih in hloh kupim

2407

vsako vagonsko množino po najvišji
dnevni ceni. **J. POGAČNIK, Ljubljana,**
Marije Terezije cesta 13.

Prazne ureče

vsake vrste in v vsaki množini
kupi in plača po najvišjih cenah
trgovska firma **J. KUŠLAN, Kranj,**
Gorenjsko. — Istotam se kupujejo po
najvišjih dnevnih cenah

2383

suhe gobe.

Karl Kumar, Pogačarjev trg,
Ljubljana

priporočam slav. občinstvu tu
in na deželi svojo zalogo

čebule, česnja in limon

po najnižji dnevni ceni. 2947

Milo za pranje!

dobro blago v originalnih zabojih
a ca. 60 do 75 kg tovarniška teža, dalje

KISOVO KISLINO 80 %

SLIVOVKO

TRÖPINOVEC

in **RUM** oddaja po najnižji ceni,

dok. traja zaloga, tvrdka
A. KUŠLAN, Ljubljana, Karlovska c. 15.

Tehnična pisarna

2780

za izvršitev vsakovrstnih načrtov in proračunov. Oblastveno konc. zasebna
posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev.

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec
v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14.

Izvršujem na željo tudi privatne cenitve v mestu in na deželi. Pro-
dajalci in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Pre-
vzemam tudi stavbinska dela in nadzorovanje. Tajnost zajamčena.

Gospodična 18 let stara želi nastopiti službo

izurjena v slovenski in nemški stenografiji,
strojepisju, laščini. Naslov pove upravnistvo
„Slovenca“ pod št. 2998. (Znamka za odgovor)

Sprejme se tako!

čevljarski vajenec

event. dva. Prednost ima tak, ki se je že učil
te stroke.

JOSIP PREŠEREN, čevlj. mojster
Spod. šiška, Gasilska ul. 240.

Najlepša
božična darila
kakor velika izbira
briljantov in volnih ur
po najnižjih cenah.
Izšel je novi cenik s kole-
darjem, tudi po pošti gratis.
Cene brez poviška.
Za obilni obisk vljudno vabi tvrdka
F. ČUDEN, Prešernova ulica 1
v Ljubljani.

100 litrov zdrave domače pijače
osvežujoče, dobre in sejo gaseče si lah-
ko vsak sam priredi z malimi stroški.
V salogio snoviza: ananasa, jabolčnik,
granadine, malinovec, poprova met,
muškatelec, pomerančnik, dišča perla
vianjevo. Skusi se ne more. Ta
domača pijača se lahko pije poleti hladna
pozimi tudi vroča namesto ruma ali
aganja. Snoviznatan, navodilom stanejo
K 8.50 fran. po povzetju **JAN GROLICH** drožerija pri
angelu, **BRNO 643 Morava.**

500 kron v slatu
še ne odstrani kreme Grollich s zra-
ven spajajočim milom vse solne
pege, maroge, solne opekline,
ogre, obrazno rdečico itd. in ne
ohrani kožo mila dostno svežo in
nežno. Cena K 4.80 s poštnino vred.
3 porcije stanejo K 12.50, 6 porcij
K 23.90. Vse brez kakih nadaljnjih
stroškov. Naslov za naročila
JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 643, Morava.

Dijamanti za rezanje stekla
za steklarje in domačo rabo.
Št. 1 za steklo v oknih K 3.20. — Št. 2
za nav. močno steklo K 4.80. — Št. 3 za
vse vrste brušenega stekla K 7.35. — Št. 4
za močno brušeno steklo, neobdelano,
in za zrcala K 10.65. Povzetje 35 vinar.
več. Za resno in solidno blago jamči
JAN GROLICH, drožerija pri angelu,
BRNO 643 Morava.

Framydol je sredstvo za pomlajenje
las, ki rdečo, svetle in
sive lase in brade za trajno temno barva.
Isteklenica s poštnino vred K 2.70.

Rydyol je rožnatavoda,
ki živo pordeči
bleda lica. Učinek je čudovit.
Isteklenica s poštnino vred
K 2.45. Povzetje 34 vinar. več.
Naslov za naročila:
JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 643, Morava.

Ustanovljeno 1. 1893.

Ustanovljeno 1. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svojega. Zunanji
vlagatelj so za poši-

4 3/4 %

ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno polož-
nice poštne hranilnice

Od 1. januarja 1917 po 4 1/2 %.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let;
pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in
zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 K 519.848.40.
Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

Načelstvo:

Predsednik: **Andrej Kalan**, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Bogumil Remeo, o. kr. profesor
v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Olani: **Ivan Doleno**, o. kr. profesor v Ljubljani; **Zajo Albin**, o. kr. rač. oficijal v Lju-
bljani; **Anton Kralj**, tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani; **Dr. Merhar Alojzij**, gimn. vero-
učitelj v Ljubljani; **dr. Jakob Mohorič**, odvetniški kandidat v Ljubljani; **dr. Fran Papež**,
odvetnik v Ljubljani; **Ivan Sušnik**, stolni kanonik v Ljubljani; **Anton Sušnik**, o. kr. gi-
mnazijski profesor v Ljubljani; **dr. Viljem Schweitzer**, odvetnik v Ljubljani; **dr. Aleš**
Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; **Fran Verbič**, o. kr. gimnazijski profesor v
Ljubljani; **Ignacij Zaplotnik**, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: **Anton Kržič**, o. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Olani: **Anton**
Čadež, katehet v Ljubljani; **K. Gruber**, o. kr. in rač. oficijal v Ljubljani; **Ivan Mlakar**, pro-
fesor; v Ljubljani; **Avguštin Zajc**, o. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

ILIRSKA BANKA V LJUBLJANI

Šelenburgova ulica št. 1.

sprejema priglasne na

peto 5 1/2 %-no avstr. vojno posojilo

I. štiridesetletno davka prosto 5 1/2 %-no amortizacijsko državno posojilo à 92.50 % za 100 K nom.

II. davka proste 5 1/2 %-ne, dne 1. junija 1922 vračljive državne zakladnice à 96.50 % za 100 K nom.

po originalnih pogojih. — Podpisovanje se vrši od 20. novembra do 16. decembra 1916.

Pozor! Blago Pozor!

se vsaki dan podražuje!

Fina božična darila

briljanti	zapestnice	prstanj
obeski	uhani	verigice
ure s pest.	zavr. verig.	zapest.
brilj. uhani	„Anton“-ure	brilj. prstanj
Eterna	Schaffhausen	Omega

! Otvoritev !
Nova trgovina
na prosti glavni pošte

F. ČUDEN SIN, Ljubljana, specialna trgovina zlatarne, ur in srebrnine.

Specialni oddelek platna

v trgovini

A. ŠARC, lastnica JADVIGA ŠARC

Ljubljana, Selenburgova ul. 5

nudi se priložnost za dobri in ceni nakup:

rjuh
brisalk
prtov
prtičev
brisac

svcarska vezena

odejnih rjuh
blazin
pern. blazin
pernic
žepnih robcev

Zimsko perilo za vojake.

Bližajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. feb. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki sledečih izbornih srečk:

Novih srečk Avstr. rdečega križa . 300.000 in 500.000 kron
Turških srečk . 200.000, 400.000 in 200.000 kron
3% zemljiških srečk iz l. 1880 . 90.000 in 90.000 frank.
3% zemljiških srečk iz l. 1889 . 60.000 in 100.000 kron

17 žrebanj vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917:
3.230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7— oziroma K 3-75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju nezžrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročili!

Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana ::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako; 3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.358 kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron 17 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverjenstvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

AMERIKANSKI SLOVENEK

je prvi slovenski list v Ameriki. — Ustanov. leta 1891. — Stane 15 K letno. — Izhaja v torek in petek v lastnem domu.

1006 N. Chicago St., Joliet, Ill. USA.

Cenjenim rojakom in slavnim denarnim zavodom priporočamo svoj

BANČNI ODDELEK

za pošiljanje denarja na vse kraje in izvrševanje vseh tozadevnih bančnih poslov. —

Vse naše poslovanje je zajamčeno!

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. s. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot., rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76

V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 452.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za **celno zavarovanje**, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštaine prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

Šovarna čevljev
v Trzinu, Sorenjsko

Peter Kozina & Co.
— Ljubljana. —

Zi poroča slavnemu občinstvu, da se vsak posamezni preokupi z dobrimi usojatimi čevlji, dokler ne poide zaloga, kajti v led pomankanja usnja in v led otrogih ministerijelnih odredb. se je poraba usnja skrajno omejila.

2935

Zaloga: Breg 20, nasproti sv. Jakoba mosta.

Najmodernejše oblike. - Prvovrstne kakovosti.

Podpisovanje petega 5 1/2 % avstr. vojnega posojila

še ni zaključeno!

Prijave sprejema še nadalje

Ljudska posojilnica v Ljubljani

Pogoji, kakor so bili objavljeni.
Papirji vojnega posojila se sprejemajo brezplačno v shrambo in upravo.

Od visoke c. kr. deželne vlade za Kranjsko z odlokom dne 9. oktobra 1916, št. 30.912,

koncesijonirana pisarna za revizijo
voznih listov ter reklamacijskih in
tarifnih pojasnil,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 29.

Uradne ure: dopoldne od 1/2 9. — 1/2 12. ure,
popoldne od 1/2 3. — 1/2 6. ure, razven nedelje in praznikov.

V revizijo izročeni vozni listi se pregledujejo točno in s
strogo pazljivostjo. 2751 Honorar nizek.

KOSTANJEV LES

plačuje vedno najvišje cene in sprejema
pismene ponudbe z navedbo množine le-
sa in cene

JOSIP KRALJ
Ljubljana, Franca Josipa cesta 7.

1 liter izvrstnega jedilnega olja za 1 K

si lahko naredi vsak sam iz mojega najbolj priporočljivega
Caraghee „Morskega mahu“ s priloženimi dodatki in z natan-
čnim navodilom. Opozarjam pa cenj.
svoje odjemalce, da se prodaja različne vrste mahu in druge podobne reči
za napravo olja. **Caraghee „Morskega mahu“** in po mojem natančnem navodilu
napravljeno olje se ne loči nič od pravega olja ter se obdrži več tednov.
Vsakomur je na razpolago na stotine priporočilnih najboljših pisem. —
Po pošti se pošilja najmanj 6 zavitkov. Razpošiljalnica **IVAN UREK** Ljubljana 5,
Mestni trg 13.

Dostavitev
! takoj!

Brez pomisleka so

Dostavitev
! takoj!

Jos. Petelinca

šivalni stroji najlepše in času najprimernejše
božično in novoletno darilo.

Ti stroji znamke „Gritzner“ in „Afrana“ so najboljše sedanosti, šivajo,
vezejo (stikajo), krpajo (mašijo) perilo in nogavice, ter imajo 10 letno garan-
cijo, kroglični, brezsumen tek, ter biserni ubod. Vedno v zalogi priproste
in luxus opreme, ter stroji najnovejših sistemov. Pouk v ravnanju s strojem
kot tudi umetno vezenje, krpanje perila ter šivanje z aparati vsaki čas in
povsod brezplačno. 2978

Čim preje kupiš, ceneje kupiš — dobro le v **Ljubljani**,
sv. Petra nasip 7, blizu frančiškanskega mostu, levo ob
vodi, 3 hiša pri

Jos. Petelinc.

Ustanovljeno 1842. — Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Prodaja oljnatih barv, lakov, firneža,
čopičev, barv za umetne in sobne sli-
karje, barv za zidovje, sploh vseh v
najino stroko spadajočih predmetov v
priznani najboljši kakovosti, pri točni in
vestni postrežbi.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Baržun.

Višek letošnje mode.

Bogata izbira v različnih kakovostih in barvah.

A. & E. Skaberne

veletrgovina z manufakturnim blagom
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 33 podružnic, Vojni Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital 60,200.000 K Reserve 17,000.000 K

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. novembra 1916 K 143,241.146.-.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja-
nje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih prealov samoshrambe (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja